

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

**Аналіз виконання бюджету
за січень - березень 2013 року**

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2013 року

Бюджетний моніторинг

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД)
у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження»
за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США
з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає у підвищенні результативності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, а також надання допомоги містам у впровадженні ефективної системи моніторингу енергетичних видатків.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2013 року

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Зубенко В. В. – Генеральний директор

Самчинська І. В. – заступник Генерального директора

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Чуркіна О. І. – директор Департаменту фінансової політики

Шаповал Т. А. – директор Департаменту методології та навчальних програм

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту ПЦМ та навчальних програм

Шаповал М. В. – економіст Департаменту фінансової політики

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2013 року /
[Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2013. – 70 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

© USAID, 2013

© ІБСЕД, 2013

ЗМІСТ

Стислий виклад основних положень	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА КВІТЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ	13
1.1. Дохідна частина державного бюджету	13
1.2. Видаткова частина державного бюджету та бюджетний процес.....	13
1.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ	16
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ	21
3.1. Виконання дохідної частини зведеного та державного бюджетів за січень – березень 2013 року	21
3.2. Фінансування дефіциту державного бюджету та державний борг за січень – березень 2013 року	31
3.3. Аналіз видатків і кредитування зведеного та державного бюджетів за січень – березень 2013 року	36
3.4. Виконання місцевих бюджетів за січень – березень 2013 року	46
Додаток А. Видатки державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років за програмною класифікацією	65
Додаток Б. Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – березень 2013 року	68

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 2.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – березень 2011–2013 років.....	18
Таблиця 3.1.1	Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – березні 2010–2013 років	21
Таблиця 3.1.2	Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні – березні 2011–2013 років	24
Таблиця 3.2.1	Показники фінансування дефіциту державного бюджету за січень – березень 2009–2013 років	31
Таблиця 3.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – березень 2011–2013 років	34
Таблиця 3.3.1	Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2011–2013 років	36
Таблиця 3.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2011–2013 років порівняно з попереднім періодом.....	39
Таблиця 3.3.3	Видатки державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування	41
Таблиця 3.3.4	Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами) за січень – березень 2011–2013 років у розрізі економічної класифікації	42
Таблиця 3.3.5	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – березень 2011–2013 років	44
Таблиця 3.4.1	Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2011–2013 років.....	46
Таблиця 3.4.2	Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – березень 2011–2013 років	54
Таблиця 3.4.3	Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2011–2013 років	59

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 2.1	Індекси цін у 2010–2013 роках	17
Графік 3.1.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2008–2013 роках	23
Графік 3.1.2	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2008–2013 роках	25
Графік 3.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2008–2013 роках	26
Графік 3.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – березні 2008–2013 років	32
Графік 3.3.1	Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету у 2008–2013 роках	37
Графік 3.3.2	Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2009–2013 років	38
Графік 3.3.3	Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – березень 2008–2013 років	40
Графік 3.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2008–2013 роках	47
Графік 3.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	56
Графік 3.4.3	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років	60
Графік 3.4.4	Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – березень 2008–2013 років	62

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 2.1	Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – березень 2011–2013 років	17
Діаграма 2.2	Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – березень 2012–2013 років.....	19
Діаграма 2.3	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – березні 2012–2013 років	20
Діаграма 3.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – березні 2012–2013 років.....	25
Діаграма 3.1.2	Щомісячні обсяги надходжень податку на додану вартість та відшкодувань податку з бюджету в 2011–2013 роках.....	26
Діаграма 3.1.3	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – березень 2012–2013 років.....	27
Діаграма 3.1.4	Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за січень – березень 2012–2013 років.....	28
Діаграма 3.1.5	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років	29
Діаграма 3.1.6	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років	30
Діаграма 3.2.1	Основні показники виконання Державного бюджету України за січень – березень 2008–2013 років	31
Діаграма 3.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – березень 2008–2013 років	33
Діаграма 3.2.3	Структура державного боргу за I квартал 2012 року	35
Діаграма 3.2.4	Структура державного боргу за I квартал 2013 року	35
Діаграма 3.3.1	Темпи приросту ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – березень 2009–2013 років	37
Діаграма 3.3.2	Динаміка видатків державного бюджету січень – березень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації.....	40
Діаграма 3.3.3	Структура видатків державного бюджету за січень – березень 2012–2013 років у розрізі економічної класифікації.....	42
Діаграма 3.4.1	Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2010–2013 років.....	46
Діаграма 3.4.2	Структура доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років.....	47
Діаграма 3.4.3	Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – березень 2008–2013 років	48
Діаграма 3.4.4	Динаміка надходжень плати за землю за січень – березень 2008–2013 років.....	49

Діаграма 3.4.5	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – березень 2008–2013 років	49
Діаграма 3.4.6	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – березень 2008–2013 років	50
Діаграма 3.4.7	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – березень 2008–2013 років	50
Діаграма 3.4.8	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – березень 2008–2013 років	51
Діаграма 3.4.9	Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років	52
Діаграма 3.4.10	Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – березень 2008–2013 років	52
Діаграма 3.4.11	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2012 року	53
Діаграма 3.4.12	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2013 року	53
Діаграма 3.4.13	Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2010–2013 років	55
Діаграма 3.4.14	Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – березень 2012–2013 років	55
Діаграма 3.4.15	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – березень 2012–2013 років	57
Діаграма 3.4.16	Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – березень 2012–2013 років	57
Діаграма 3.4.17	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2012–2013 років	58
Діаграма 3.4.18	Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2012–2013 років	59
Діаграма 3.4.19	Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років	60
Діаграма 3.4.20	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2012 року	61
Діаграма 3.4.21	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2013 року	61
Діаграма 3.4.22	Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – березень 2008–2013 років	64

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження» (USAID).

Матеріали моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та відомостей інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на їх стан ухвалених фіскальних рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

Макроекономічна ситуація характеризувалась уповільненням економічного зростання, зумовленим впливом гальмування розвитку світової економіки загалом. Реальний ВВП порівняно з відповідним показником 2012 року (у постійних цінах 2007 року) зменшився на 1,1 %¹, у той час як за аналогічний період попереднього року приріст склав 2,2 %. Зниження реального ВВП в Україні відбулося на фоні зниження цього показника у країнах єврозони на 0,2 % та Європейського Союзу – на 0,1 %².

Номинальний ВВП склав 301,6 млрд. грн., що становить лише 19,1 % від показника номінального ВВП, який було враховано при складанні державного бюджету на 2013 рік. Це створює ризик невиконання річного плану з доходів за результатами року в разі утримання індексу споживчих цін у межах запланованих 4,8 %.

Спостерігається тенденція до зменшення обсягів промислового виробництва. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 95,0 % порівняно з 101,8 % у відповідному періоді 2012 року.

Знизився індекс споживчих цін, який становив 101,1 %, що на 0,6 в. п. менше, ніж у 2012 році, а індекс цін виробників підвищився на 0,6 в. п. і становив 100,9 %.

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України було від'ємним та склало 0,1 млрд. дол. США, в той час, як в аналогічному періоді попереднього року цей показник був позитивним і становив 0,8 млрд. дол. США.

Номинальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника на початок 2013 року склала 3 080,0 грн. і зросла на 9,5 % щодо показника попереднього року. Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 147 грн.) у 2,7 раза.

Реальна заробітна плата зросла на 9,9 % (за 2012 рік зростання становило 14,7 %).

Показники рівнів **виконання дохідної частини зведеного та державного бюджету** були аналогічними показникам попереднього року. Так, згідно з офіційними даними, виконання доходів Зведеного бюджету України склало 106,9 млрд. грн., що більше аналогічного показника попереднього року на 8,4 % та становить 22,8 % від планового показника. Виконання доходів

¹ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

² <http://ec.europa.eu/eurostat>

Державного бюджету України становило 83,8 млрд. грн., що на 6,6 млрд. грн., або на 8,5 %, більше відповідного показника попереднього року. Рівень виконання річного плану становив 23,1 %.

Забезпечено високі рівні виконання податку на прибуток підприємств – 32,4 % та акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – 24,5 %, що майже на 7,0 в. п. більше, ніж у минулому році. Водночас знизилися рівні виконання податку на додану вартість – до 19,0 %, або на 2,7 в. п., та акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) – до 16,7 %, або на 7,6 в. п.

Високий рівень виконання неподаткових надходжень забезпечено, зокрема, завдяки обсягам коштів, перерахованим до державного бюджету Національним банком України у сумі 4,0 млрд. грн., або 25,0 % річного планового обсягу, та власним надходженням бюджетних установ, де рівень виконання становив 38,4 %.

Доходи місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 23,4 млрд. грн., що на 8,3 % (або на 1,8 млрд. грн.) більше, ніж за січень – березень 2012 року. Рівень виконання плану доходів, затвердженого місцевими радами, склав 21,9 %. Як і в минулому році спостерігається висока залежність місцевих бюджетів від міжбюджетних трансфертів з державного бюджету. Їх обсяг зріс до 26,3 млрд. грн. (або на 10,0 %). Таким чином, частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів досягла найвищого за останні роки значення – 53,0 %.

Обсяг податкових надходжень, які складають 87,3 % доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів), становить 20,5 млрд. грн., що на 10,2 % більше від минулорічного показника. Зростання продемонстрували всі значущі джерела надходжень: податок на доходи фізичних осіб збільшився на 6,8 %, плата за землю – на 5,9 % тощо.

Водночас найбільший темп приросту серед джерел надходжень місцевих бюджетів демонструє єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва, який надійшов у сумі 1,6 млрд. грн., що майже у 1,8 раза більше за обсяги надходжень за січень – березень 2012 року. Варто відмітити, що таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості платників цього податку – фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва.

Завдяки зазначеному спостерігалось зростання до 2,5 млрд. грн., або на 10,6 %, доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів. Включення до бюджету розвитку єдиного податку позитивно вплинуло на стан наповнюваності цього бюджету (вказані надходження склали 65,2 % усіх доходів бюджету розвитку).

Видатки зведеного бюджету за I квартал 2013 року становили 112,1 млрд. грн. Рівень виконання плану видатків зведеного бюджету знизився порівняно з минулим роком на 0,3 в. п. і склав 21,5 %.

Темпи приросту видатків зведеного бюджету становили 13,2 %, що на 4,0 в. п. менше минулорічного показника. Проте цього року вони перевищували темп приросту ВВП, який суттєво скоротився та склав лише 2,8 %. Зважаючи на це, частка видатків зведеного бюджету у ВВП сягнула найбільшого значення, що мала місце за січень – березень останніх років, – 37,2 %. Також відмічається зростання частки видатків соціального спрямування щодо показників попереднього року в усіх бюджетах; так, по зведеному бюджету вона склала 67,9 % проти 66,4 %.

Частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету дещо зменшилася порівняно з показником січня – березня 2012 року та склала 45,1 %. Зазначимо, що у 2012 році було зафіксовано найбільше значення питомої ваги видатків місцевих бюджетів у загальній структурі зведеного бюджету, починаючи з 2006 року, – 47,4 %.

Видатки державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів виконані у сумі 87,9 млрд. грн., що становить 21,1 % річного планового показника. Збільшення видатків порівняно з аналогічним періодом минулого року склало 6,8 млрд. грн., або 8,4 %.

Упродовж I кварталу 2013 року найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (24,1 % річного планового обсягу), освіти (22,2 %), економічну діяльність (21,1 %). Найменші показники виконання річного плану спостерігаються за видатками на охорону здоров'я і духовний та фізичний розвиток – 14,5 % та 14,8 % відповідно.

У структурі видатків у цілому зберігаються тенденції минулих років. Так, найбільша частка припадає на міжбюджетні трансферти (29,9 %), однак це дещо менше (на 1,6 в. п.) показника попереднього року.

Частка поточних видатків зросла на 2,4 в. п. до 97,7 %, що відбулося в основному за рахунок виплат населенню на соціальне забезпечення, частка яких збільшилася на 4,7 в. п. і на них припадало близько чверті усіх видатків державного бюджету. На поточні трансферти органам державного управління інших рівнів спрямовано 29,3 % усіх видатків бюджету, оплату праці та нарахування на неї – 16,1 %, обслуговування боргових зобов'язань – 8,4 %. До 80,5 % підвищилася частка захищених статей видатків державного бюджету, що більше відповідного показника 2012 року на 2,7 в. п. Це свідчить про посилення обмеженості можливостей держави у здійсненні видатків розвитку.

При цьому знизився як обсяг, так і рівень виконання капітальних видатків. Так, вони становили майже 2,0 млрд. грн., що на 1,5 млрд. грн., або на 43,5 %, менше, ніж у січні – березні 2012 року. Рівень їх виконання знизився на 1,7 в. п. і склав 10,4 %. Таке скорочення видатків передусім пов'язано зі зменшенням на 58,6 % обсягу наданих капітальних трансфертів, які склали 1,2 млрд. грн. порівняно з 2,8 млрд. грн. у I кварталі 2012 року.

Видатки місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) зросли майже на 7,7 % та становили 50,9 млрд. грн. Рівень виконання плану січня – березня, затвердженого місцевими радами, склав 22,5 %. Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовуються у соціально-культурну сферу. Водночас у першому кварталі 2013 року мало місце зростання видатків на міжбюджетні трансферти (+22,2 %).

Видатки на оплату праці та нарахування на неї зросли на 7,3 % і становили 22,7 млрд. грн. Також відбулося збільшення на 10,2 % видатків на медикаменти та перев'язувальні матеріали, на 8,3 % – на продукти харчування, які профінансовано у сумі 683,7 млн. грн. та 1 342,0 млн. грн., відповідно. Водночас зменшилися видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на 10,7 %, або на 614,4 млн. грн., та капітальні видатки: на 135,6 млн. грн., або на 5,4 %, до 2,4 млрд. грн.

В економічній структурі видатків відмічається збільшення на 1,5 в. п. частки поточних трансфертів населенню на соціальне забезпечення до 25,0 %. Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями, які традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів, майже не змінилася і становила за підсумками I кварталу 2013 року 44,6 %. Частка видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв зменшилася на 2,0 в. п. і склала 10,1 % усіх видатків місцевих бюджетів.

Дефіцит державного бюджету склав 4,5 млрд. грн., що становить 13,2 % граничного розміру встановленого Законом України «Про Державний бюджет України на 2013 рік».

Запозичення до державного бюджету здійснені у сумі 44,2 млрд. грн. і збільшилися щодо показника 2012 року в 1,9 раза. Виконання річного плану запозичень становило 32,6 %. **Погашення боргу** здійснено у сумі 14,7 млрд. грн., що становить 18,1 % річного планового обсягу та у 1,4 раза більше за аналогічний показник 2012 року. Перевищення обсягів запозичень над погашенням збільшилося порівняно з попереднім роком на 127,0 %. Водночас майже половина цих коштів не витрачена у I кварталі, і може бути спрямована на погашення боргу або заплановане фінансування дефіциту бюджету в наступні місяці.

За даними Державної казначейської служби України, **обсяг позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів** за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка склав 8,3 млрд. грн., що на 8,8 % більше, ніж аналогічний показник 2012 року.

Надходження від приватизації державного майна становили 25,8 млн. грн. (0,2 % від річного плану), у той час як у минулому році вони складали 4,1 млрд. грн. (або майже 41,0 % від річного плану).

Залишки бюджетних коштів на кінець березня 2013 року становили 43,4 млрд. грн. і збільшилися з початку року на 16,3 млрд. грн. Порівняно з аналогічним показником минулого року залишки скоротилися на 15,0 %.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА КВІТЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

1.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

**ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД
04.04.2013 № 163-VII**

Законом України від 4 квітня 2013 року № 163-VII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо визначення деяких доходів бюджету» внесено наступні зміни.

Плату за надання адміністративних послуг виключено з переліку власних надходжень бюджетних установ (п. 15 ст. 2) та віднесено до доходів бюджету (п. 23 ст. 2).

З 1 січня 2014 року реєстраційний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців буде зараховуватися до загального фонду державного бюджету (ч. 2 ст. 29). Відповідні зміни також внесено до статей 64 та 66: реєстраційний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців виключено з доходів районних бюджетів та доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Крім того, уточнено ч. 1 ст. 23: «Будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету здійснюються лише за наявності відповідного бюджетного призначення, якщо інше не передбачено законом про Державний бюджет України».

Дозволено надавати державні гарантії за кредитами головних розпорядників бюджетних коштів, залучених ними для здійснення капітальних видатків понад обсяги встановлених бюджетних призначень (п. 3 розділу VI).

1.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

**НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 29.05.2013 № 568**

Наказом Міністерства фінансів України від 29 травня 2013 року № 568 внесені зміни до бюджетної класифікації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11.

Зміни до бюджетної класифікації внесені відповідно до Закону України від 4 квітня 2013 року № 164 «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» та з метою вдосконалення бюджетної класифікації.

Зокрема, окремі розділи класифікації доповнено позиціями, необхідними для виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» – введено додаткові коди до класифікації доходів бюджету, відомчої класифікації видатків та кредитування державного бюджету й Тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів.

Водночас із класифікації доходів і Тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів виключено дотації та субвенції, які не використовуються у поточному бюджетному році.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 03.06.2013
№ 404**

Постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2013 року № 404 «Деякі питання здійснення головними розпорядниками бюджетних коштів капітальних видатків понад обсяги встановлених бюджетних призначень» утворено Фінансово-кредитну раду з відбору проектів, для реалізації яких залучаються кошти під державні гарантії, а також затверджено:

- Положення про Фінансово-кредитну раду з відбору проектів, для реалізації яких залучаються кошти під державні гарантії;
- Порядок залучення у 2013 році коштів під державні гарантії головними розпорядниками бюджетних коштів для здійснення капітальних видатків понад обсяги встановлених бюджетних призначень та повернення таких коштів;
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для обслуговування та погашення зобов'язань за залученими під державні гарантії коштами для здійснення розпорядниками бюджетних коштів капітальних видатків.

Порядок залучення у 2013 році коштів під державні гарантії визначає механізм залучення головними розпорядниками коштів державного бюджету та головними розпорядниками коштів місцевих бюджетів, крім обласних і районних бюджетів, бюджетів територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ та бюджетів районів у містах коштів під державні гарантії для здійснення капітальних видатків понад обсяги встановлених бюджетних призначень, а також повернення таких коштів. Цим документом регламентовано умови здійснення запозичень, критерії проектів розвитку, на виконання яких спрямовуються кошти, а також визначено процедури оформлення та розгляду відповідних документів.

Порядок використання коштів визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Обслуговування та погашення зобов'язань за залученими коштами під державні гарантії для здійснення капітальних видатків розпорядниками бюджетних коштів». Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінфін, який здійснює координацію роботи розпорядників бюджетних коштів з обслуговування та погашення зобов'язань за коштами, залученими ними в установленому порядку під державні гарантії для здійснення капітальних видатків.

1.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 29.04.2013
№ 324**

Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 року № 324 затверджено Порядок здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів.

Порядок визначає, відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», механізм формування, виконання і фінансування соціального замовлення соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, за рахунок бюджетних коштів, а також організації та проведення конкурсів із залучення таких коштів.

Зокрема визначено, що у цьому документі бюджетні кошти розглядаються як видатки місцевих бюджетів, що не враховуються під час визначення обсягу міжбюджетних трансфертів.

Соціальне замовлення за рахунок бюджетних коштів здійснюється в обсязі, визначеному договором. Вартість соціальних послуг розраховується відповідно до законодавства. Визначені учасники соціального замовлення, а також етапи його здійснення.

Регламентовано процедури проведення конкурсу із залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг, а також укладання договорів про залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

ВВП

Реальний ВВП порівняно з відповідним показником 2012 року (у постійних цінах 2007 року) зменшився на 1,1 %³, в той час як у попередньому році приріст склав 2,2 %. Скорочення реального ВВП в Україні відбулося на фоні зниження цього показника у країнах єврозони на 0,2 % та Європейського Союзу на 0,1 %. Таке зниження відбулося насамперед через погіршення економічних показників у країнах Середземноморського басейну (Кіпр – 1,3 %, Іспанія – 0,5 %, Італія – 0,5 %, Португалія – 0,4 %), а також Чехії (– 1,1 %) та Франції (– 0,2 %). Позитивну динаміку показника було зафіксовано у ФРН (+0,1 %), Литві (+1,3 %), Латвії (+1,2 %), Угорщини (+0,7 %), Румунії (+0,7 %), Швеції (+0,6 %) та Великій Британії (+0,3 %). Крім того зростання цього показника спостерігалось у Японії (+ 0,9 %), Швейцарії (+ 0,6 %) та США (0,6 %).⁴

Номінальний ВВП склав 301,6 млрд. грн., що на 8,1 млрд. грн., або на 2,8 % млрд. грн., більше, ніж у попередньому році. Це становить лише 19,1 % від показника номінального ВВП, який було враховано при складанні державного бюджету на 2013 рік. У разі утримання індексу споживчих цін в межах запланованих 4,8 % існує висока ймовірність невиконання річного плану з доходів за результатами року.

У 2012 році зовнішньоекономічна кон'юнктура залишалася несприятливою. Це стало однією з причин продовження тенденції до зменшення обсягів промислового виробництва. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 95,0 % порівняно з 101,8 % у відповідному періоді 2012 року. Падіння відбулося, в основному, через скорочення обсягів постачання електроенергії та газу на 6,2 %, машинобудування – на 14,9 %, металургійного виробництва – на 7,8 %, виробництва хімічної продукції – на 21,8 %, виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення – на 21,3 %.

Про серйозність економічної ситуації свідчить те, що скорочення індексів промислового виробництва спостерігається в ключових галузях української економіки (сукупний обсяг вищеперерахованих видів промислового виробництва складає більше 60 % у структурі обсягів реалізованої продукції) і така ситуація триває вже десятий місяць поспіль. Водночас скорочення обсягів виробництва у I кварталі поточного року означатиме виникнення ризиків невиконання річного плану з надходжень до бюджету за тими статтями, які безпосередньо залежать від зростання обсягів виробництва: податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств, акцизний податок тощо.

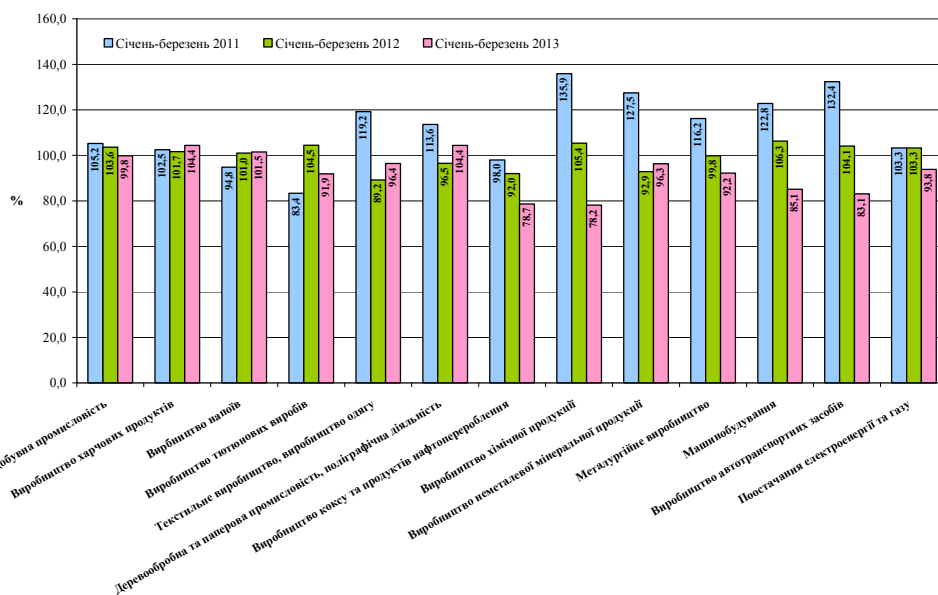
Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за видами діяльності відображено на діаграмі 2.1.

³ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat>

Діаграма 2.1

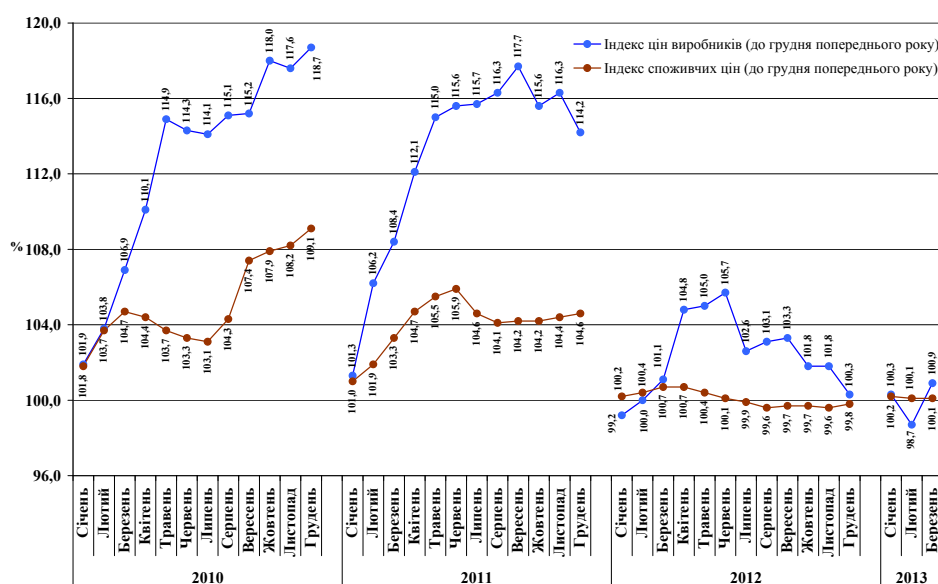
Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – березень 2011–2013 років

ІНДЕКСИ ЦІН
СПОЖИВАЧІВ І
ВИРОБНИКІВ

Індекс споживчих цін (далі – ІСЦ) становив 100,1 % проти 100,7 % у відповідному періоді 2012 році (див. графік 2.1). За аналізований період ціни зросли: на овочі – на 5,1 %; на алкогольні напої та тютюнові вироби – на 2,5 %; на дошкільну та початкову освіту – на 2,3 %; на фрукти – на 2,1 %; на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання – на 1,3%, при цьому відбулося зменшення цін на деякі з продуктів харчування, як-от: на цукор – на 7,4 %, на яйця – на 4,2 %, на олію соняшникову – на 2,0 %, на м'ясо та м'ясопродукти – на 1,7 %, на рибу і продукти з риби – на 1,6 %; на одяг і взуття – на 1,6 % тощо.

Графік 2.1

Індекси цін у 2010–2013 роках

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) з початку року підвищився на 0,6 в. п. і становив 100,9 %. У цілому спостерігалось підвищення цін у добувній промисловості на 2,1 %, у металургійному виробництві – на 2,0 %, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – на 1,5 %⁵.

Найбільше зниження ІЦВ щодо показника грудня попереднього року відбулось у виробництві автотранспортних засобів – на 2,5 %; у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення – на 0,5 % (що безпосередньо пов'язано з висхідною динамікою світових цін на нафту).

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Номинальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника у I кварталі 2013 року склала 3 080,0 грн. і зросла на 9,5 % щодо показника попереднього року (див. таблицю 2.1). Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 147 грн.) у 2,7 раза.

Таблиця 2.1

Номинальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – березень 2011–2013 років

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн.			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2012 рік/ 2011 рік	2013 рік/ 2012 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Автономна Республіка Крим	2 045,0	2 374,0	2 627,0	116,1	110,7	108,8	112,9	116,1
Вінницька область	1 847,0	2 208,0	2 431,0	119,5	110,1	113,8	117,8	111,2
Волинська область	1 774,0	2 117,0	2 369,0	119,3	111,9	113,2	117,2	113,1
Дніпропетровська область	2 568,0	2 954,0	3 201,0	115,0	108,4	113,7	112,3	108,9
Донецька область	2 794,0	3 268,0	3 544,0	117,0	108,4	113,8	113,2	107,8
Житомирська область	1 869,0	2 150,0	2 363,0	115,0	109,9	112,6	113,1	110,9
Закарпатська область	1 854,0	2 149,0	2 339,0	115,9	108,8	108,3	113,9	110,1
Запорізька область	2 372,0	2 746,0	2 992,0	115,8	109,0	113,0	112,8	110,1
Івано-Франківська область	2 011,0	2 346,0	2 500,0	116,7	106,6	110,8	115,5	107,5
Київська область	2 503,0	2 921,0	3 313,0	116,7	113,4	117,4	113,2	114,6
Кіровоградська область	1 880,0	2 216,0	2 395,0	117,9	108,1	109,9	115,8	109,9
Луганська область	2 484,0	2 880,0	3 167,0	115,9	110,0	112,3	112,2	110,1
Львівська область	2 036,0	2 371,0	2 584,0	116,5	109,0	108,8	112,4	110,5
Миколаївська область	2 254,0	2 645,0	2 944,0	117,3	111,3	108,9	114,9	112,4
Одеська область	2 170,0	2 552,0	2 782,0	117,6	109,0	107,8	113,9	109,6
Полтавська область	2 269,0	2 646,0	2 835,0	116,6	107,1	112,5	114,4	108,5
Рівненська область	2 000,0	2 404,0	2 671,0	120,2	111,1	108,1	118,7	112,0
Сумська область	1 963,0	2 298,0	2 503,0	117,1	108,9	110,0	114,5	110,6
Тернопільська область	1 670,0	2 006,0	2 150,0	120,1	107,2	107,6	117,5	109,0
Харківська область	2 185,0	2 544,0	2 801,0	116,4	110,1	110,8	113,4	111,7
Херсонська область	1 772,0	2 075,0	2 294,0	117,1	110,6	107,8	114,4	111,4
Хмельницька область	1 861,0	2 223,0	2 419,0	119,5	108,8	109,9	116,4	109,9
Черкаська область	1 914,0	2 293,0	2 472,0	119,8	107,8	111,6	116,8	108,7
Чернівецька область	1 753,0	2 112,0	2 270,0	120,5	107,5	106,7	119,1	109,2
Чернігівська область	1 768,0	2 118,0	2 335,0	119,8	110,2	110,1	117,3	111,5
м. Київ	3 640,0	4 327,0	4 743,0	118,9	109,6	106,1	115,1	108,0
м. Севастополь	2 254,0	2 666,0	2 871,0	118,3	107,7	104,1	112,0	107,8
Україна	2 389,0	2 813,0	3 080,0	117,7	109,5	111,1	114,7	109,9

⁵ www.ukrstat.gov.ua

Найбільше значення середньомісячної заробітної плати традиційно зафіксовано у м. Києві (4 743,0 грн.). До областей з найвищою середньомісячною заробітною платою належать: Донецька – 3 544,0 грн., Київська – 3 313,0 грн. Дніпропетровська – 3 201,0 грн., Луганська – 3 167,0 грн. та Запорізька – 2 992,0 грн.

Найнижча середньомісячна заробітна плата спостерігається у Тернопільській (2 150,0 грн.), Чернівецькій (2 270,0 грн.) та Херсонській (2 294,0 грн.) областях.

Серед видів економічної діяльності, де номінальна заробітна плата за період з початку року має найвищі значення, можна виділити діяльність авіаційного транспорту (13 097,0 грн.), фінансову діяльність (6 454,0 грн.), інформацію та телекомунікації (5 053,0 грн.).

Реальна заробітна плата зросла на 9,9 % (за 2012 рік зростання становило 14,7 %). Зростання відбулося за усіма регіонами, особливо високі показники мають Автономна Республіка Крим, Київська та Волинська області – 16,1 %, 14,6 % та 13,1 % відповідно.

Значення сальдо зовнішньоторговельного балансу України у I кварталі 2013 році було від'ємним та склало –0,1 млрд. дол. США, у той час як в аналогічному періоді попереднього року цей показник був позитивним і склав 0,8 млрд. дол. США (див. діаграму 2.2).

За даними Державної служби статистики України, **експорт українських товарів** зменшився на 12,4 % порівняно з відповідним показником 2012 року і склав 15,9 млрд. дол. США.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Діаграма 2.2

Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – березень 2012–2013 років

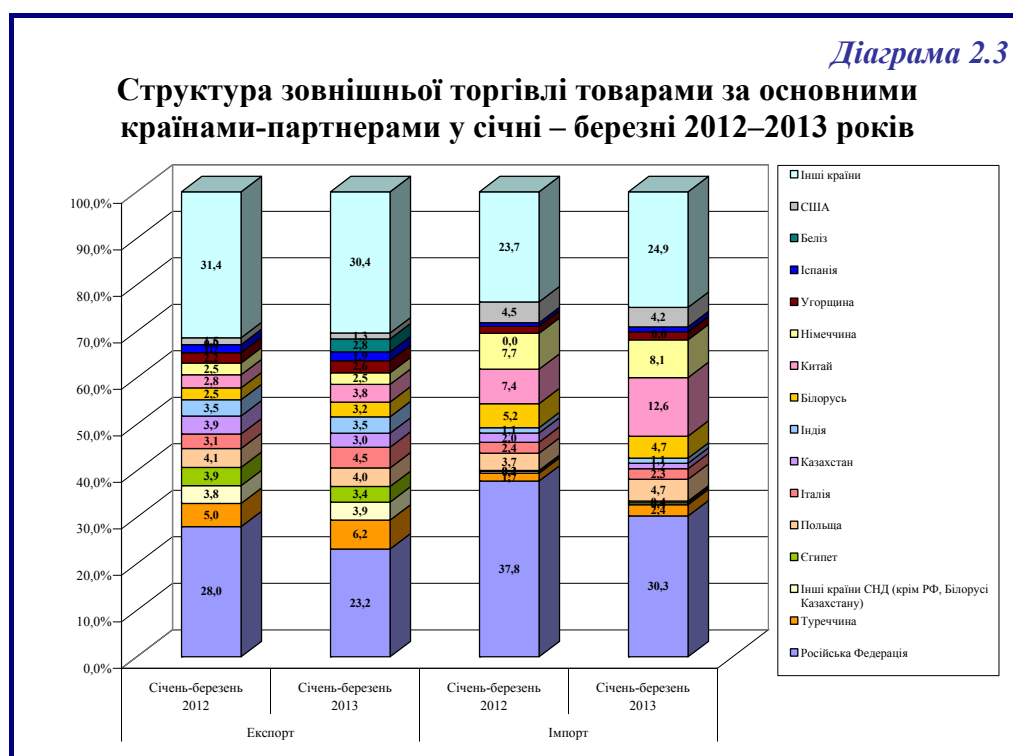
Основу товарної структури українського експорту складали недорогоцінні метали та вироби з них – 27,4 % від загального обсягу експорту, що на 9,2 в. п. менше, ніж у 2012 році. Частка продуктів рослинного походження становила 13,0 % (або на 6,0 в. п. більше), мінеральних продуктів – 12,2 % та зменшилася на 11,2 в. п., машин,

обладнання та механізмів – 10,1 % (або на 0,4 в. п. більше), продукції хімічної промисловості – 8,0 % (або на 3,6 в. п. більше) та транспортних засобів – 6,8 % (або більше, ніж удвічі).

За географічною структурою найбільші обсяги експортних поставок товарів до країн СНД становили 33,2 % від загального обсягу експорту, Європи – 28,4 %, Азії – 25,4 %, Африки – 6,7 %, Америки – 6,0 %.

Основними споживачами української продукції залишалися Російська Федерація (23,2 %), Туреччина (6,2 %), Італія (4,5 %), Польща (4,0 %), Єгипет (3,4 %)(див. діаграму 2.3).

У цілому по торгівлі товарами коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,89 (за аналогічний період 2012 року – 0,85). При цьому зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 160-ти країн світу.

Товарний імпорт України становив 17,9 млрд. дол. США, що менше відповідного показника 2012 року на 6,3 % (див. діаграму 2.2).

Основними статтями імпорту за вказаний період були мінеральні продукти – 29,6 % від загального обсягу імпорту, що на 25,4 в. п. менше, ніж у 2012 році (причому 16,6 % прийшлося на імпорт природного газу); машини, обладнання та механізми – 16,6 % (що на 6,0 в. п. більше); продукція хімічної промисловості – 10,0 % (що лише на 0,3 в. п. більше); транспортні засоби – 7,9 % (що на 16,9 в. п. менше).

Основними постачальниками імпортованої продукції у вказаному періоді виступили країни СНД, з яких надійшло 36,6 % від загального обсягу імпорту, Європи – 33,7 %, Азії – 22,1 %, Америки – 6,2 %, Африки – 1,1 %.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

3.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету за січень-березень 2013 року становило 107,0 млрд. грн., що на 8,4 млрд. грн., або на 8,5 %, більше аналогічного показника попереднього року.

Річний план виконано на 22,8 %. У 2012 році річний план було виконано на такому самому рівні.

До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 83,8 млрд. грн., що на 6,6 млрд. грн., або на 8,5 %, більше аналогічного показника 2012 року. У тому числі до загального фонду державного бюджету надійшло 71,9 млрд. грн., до спеціального – 11,9 млрд. грн.

Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 83,5 млрд. грн., що на 6,6 млрд. грн., або на 8,6 %, більше відповідного показника попереднього року (див. таблицю 3.1.1).

Таблиця 3.1.1

Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – березні 2010–2013 років

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2013 рік проти 2012 року	
					Абсолютний приріст, млрд. грн.	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд. грн., у т. ч.:	68,7	84,4	98,6	107,0	8,4	108,5
загальний фонд	53,4	71,5	83,5	90,6	7,1	108,5
спеціальний фонд	15,3	12,9	15,1	16,4	1,3	108,4
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	51,7	65,8	76,9	83,5	6,6	108,6
частка у доходах зведеного бюджету, %	75,3	78,0	78,0	78,1	х	х
загальний фонд	39,0	56,1	65,6	71,6	6,0	109,1
спеціальний фонд	12,7	9,7	11,3	11,9	0,6	105,4
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	17,0	18,6	21,7	23,5	1,8	108,1
частка у доходах зведеного бюджету, %	24,7	22,0	22,0	21,9	х	х
загальний фонд	14,4	15,4	17,9	19,0	1,1	106,1
спеціальний фонд	2,6	3,2	3,8	4,5	0,7	117,5

Збільшення доходів бюджету відбулося, в основному, за рахунок податку на прибуток підприємств – на 4,1 млрд. грн., або на 28,5 %, акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – на 1,8 млрд. грн., або на 30,9 %, коштів, що перераховуються Національним банком України, – на 1,6 млрд. грн., або в 1,7 раза, власних надходжень бюджетних установ (насамперед, за

рахунок інших джерел у результаті залучення Укравтодором кредиту під гарантію Кабінету Міністрів України) – на 3,1 млрд. грн., або у 6,6 рази.

Таке збільшення доходів дещо знівелювалося суттєвим зменшенням окремих дохідних джерел. Так, надходження від податку на додану вартість зменшилися на 2,2 млрд. грн., або на 7,1 в. п., не надійшли доходи від рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України, у той час як у минулому році вони становили 1,3 млрд. грн.

У цілому податкові джерела, що збільшилися на 2,2 млрд. грн., або на 3,3 %, показали менший приріст порівняно з неподатковими, де зростання становило 4,0 млрд. грн., або 34,3 %.

Рівень виконання річного плану становив 23,1 %, що практично відповідає минулорічному показнику (лише на 0,1 в. п. нижче). Як і у минулому році податкові надходження виконані на рівні меншому, ніж неподаткові 22,3 % проти 27,6 %.

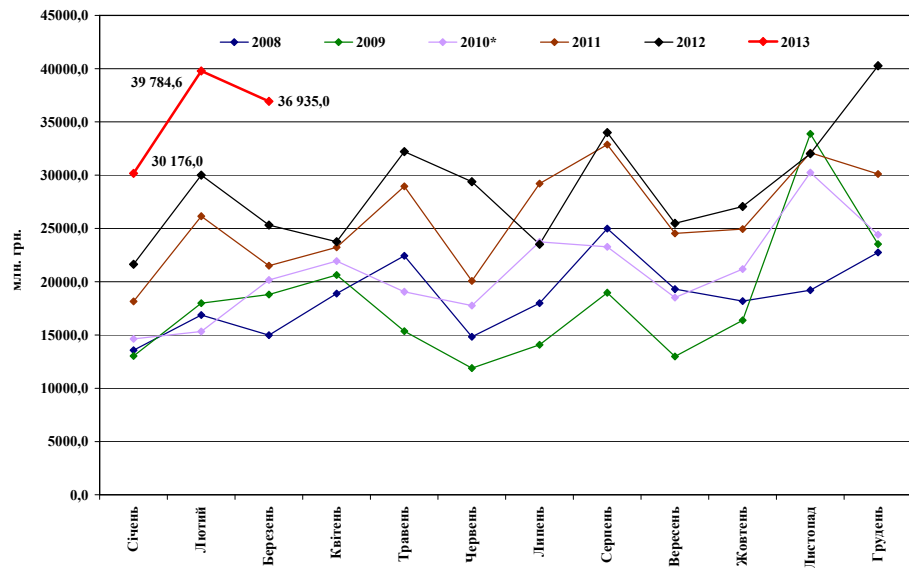
Навіть такого рівня виконання податкових надходжень вдалося досягти, в основному, завдяки високому рівню виконання податку на прибуток підприємств, який становив 32,4 %. Однією з причин зазначеного став перехід на авансову сплату податку на прибуток підприємств, який у 2013 році розраховується за результатами попереднього, 2012 року, і сплачується щомісячно. Отже, на перший квартал припали як платежі за останній квартал 2012 року, які сплачувались щоквартально, так і щомісячні авансові платежі за новими правилами. Також досить високий рівень виконання забезпечено за акцизним податком з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – 24,5 %, що майже на 7,0 в. п. більше, ніж у минулому році.

Водночас знизився рівень виконання податку на додану вартість – до 19,0 %, або на 2,7 в. п., та акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) – до 16,7 %, або на 7,6 в. п.

Динаміку щомісячних доходів державного бюджету за звітний період представлено на графіку 3.1.1. Пік надходжень у лютому пояснюється тим, що саме на нього припадав кінцевий термін сплати податку на прибуток підприємств за четвертий квартал 2012 року. У зв'язку з переходом на щомісячну авансову сплату цього податку, про що зазначено вище, у подальші місяці таких піків не повинно бути.

Графік 3.1.1

Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2008–2013 роках

*без урахування суми заборгованості з відшкодування ПДВ в обсязі 16,4 млрд. грн.

СТРУКТУРА
ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ
ЗВЕДЕНОГО ТА
ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТІВ

Найсуттєвішою зміною в **структурі доходів** як **зведеного**, так і **державного бюджетів** щодо відповідного періоду попереднього року стало зменшення частки податкових надходжень (на 2,7 в. п. та 4,0 в. п. відповідно). Це пов'язано, в першу чергу, зі збільшенням обсягу власних надходжень, що належать до неподаткових.

Крім того, структурні зміни відбулись і в самих податкових надходженнях, що пов'язано високим рівнем виконання податку на прибуток підприємств та збільшенням його частки, а також низьким рівнем виконання податку на додану вартість та, відповідно, зменшенням його частки.

Значне зниження частки рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси пов'язане з тим, що за звітний період не надходила рентна плата за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України, тоді як у попередньому році обсяг таких надходжень становив 1,3 млрд. грн., або майже 60,0 % планового річного обсягу.

Структура доходів зведеного та державного бюджетів наведена у таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

**Структура доходів зведеного та державного бюджетів у
січні – березні 2011–2013 років**

(%)

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Податкові надходження з них:	86,5	84,7	80,0	87,0	84,5	80,5
– податок на доходи фізичних осіб	15,2	15,1	14,9	0,0	0,0	2,0
– податок на прибуток підприємств	13,6	14,6	17,4	17,4	18,6	22,0
– збори за спеціальне використання природних ресурсів, із них:	3,8	4,1	6,0	0,5	0,7	3,4
– плата за землю	3,0	2,9	2,9	–	–	–
– податок на додану вартість	34,7	32,0	27,4	44,6	41,0	35,1
– акцизний податок	8,2	8,2	8,7	10,2	10,3	11,0
– податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	2,6	2,7	2,7	3,3	3,4	3,5
– рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси	6,4	5,7	1,7	8,2	7,4	0,8
– інші податкові надходження	2,0	2,3	1,2	2,8	3,1	1,2
Неподаткові надходження, у т.ч.:	12,6	14,6	17,3	12,7	15,3	19,0
– доходи від власності та підприємницької діяльності	2,1	4,6	5,1	2,6	5,7	6,4
– адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	1,1	1,7	1,5	0,8	1,7	1,5
– власні надходження бюджетних установ	7,7	6,9	9,4	7,2	6,3	9,6
– інші неподаткові надходження	1,7	1,4	1,3	2,1	1,6	1,5
Доходи від операцій з капіталом	0,6	0,4	0,2	0,1	0,1	0,01
Цільові фонди	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Інші надходження	0,0	0,1	0,4	0,0	0,0	0,4

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

У I кварталі 2013 року до державного бюджету надійшло 67,2 млрд. грн. **податкових надходжень**, що на 2,2 млрд. грн., або на 3,3 %, більше відповідного показника минулого року.

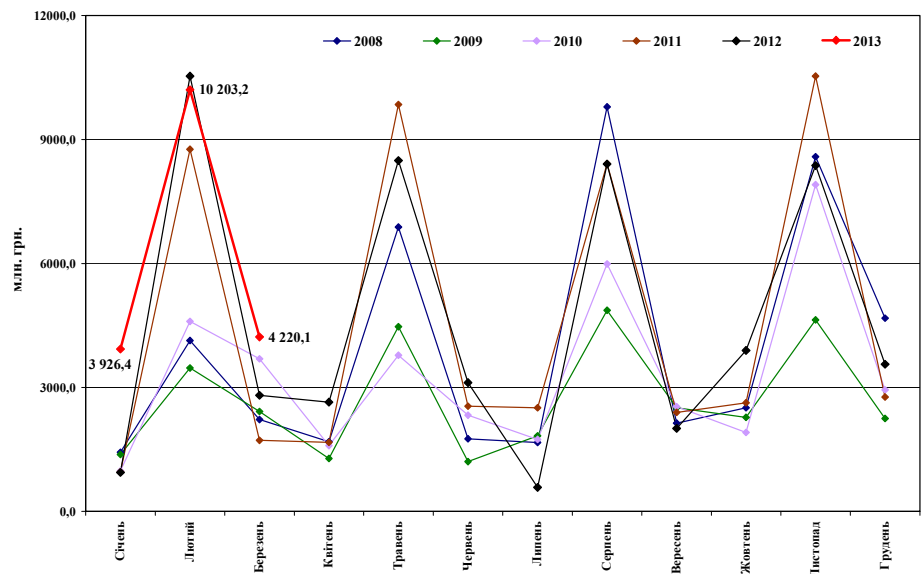
До державного бюджету надійшло 18,4 млрд. грн. **податку на прибуток підприємств**, що на 28,5 % більше попереднього року. Таке зростання, як зазначалося вище, зокрема пов'язано зі зміною правил оподаткування. Водночас прибуток підприємств⁶ порівняно з минулорічним показником у цілому зменшився на 7,5 %, а їх збитки збільшилися на 10,8 %.

Щомісячна динаміка надходжень податку на прибуток підприємств у цілому повторює тенденції попередніх років (див. графік 3.1.2).

⁶ Без урахування результатів діяльності малих підприємств та бюджетних установ. Також без урахування рослинництва, тваринництва та змішаного сільського господарства, які відстежуються тільки у річній звітності.

Графік 3.1.2

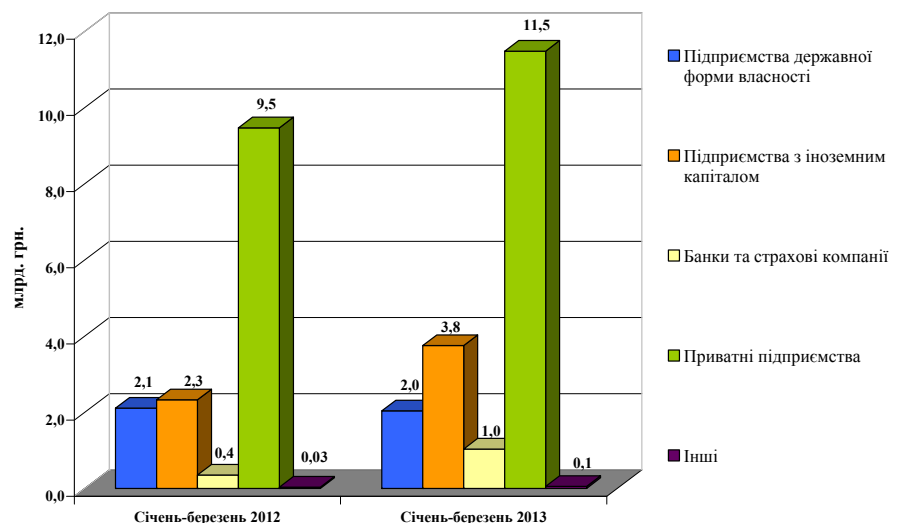
Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2008–2013 роках

Позитивну динаміку надходжень податку на прибуток показали підприємства усіх видів підприємства за винятком підприємств державної форми власності (–0,1 млрд. грн., або –3,4 %). Прибуток приватних підприємств збільшився на 2,0 млрд. грн., або на 21,3 %, підприємств з іноземним капіталом – на 1,5 млрд. грн., або у 1,6 раза, банків та страхових компаній – на 0,6 млрд. грн., або у 2,5 раза (див. діаграму 3.1.1.).

Діаграма 3.1.1

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – березні 2012–2013 років

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

У січні – березні 2013 року до державного бюджету надійшло 29,3 млрд. грн. податку на додану вартість, що на 2,2 млрд. грн., або на 7,1 %, менше відповідного показника попереднього року. Зменшення відбулося, зокрема, за рахунок зростання обсягів відшкодування цього

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

У I кварталі 2013 року до державного бюджету надійшло 2,9 млрд. грн. **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**, що на 0,3 млрд. грн., або на 10,8 %, більше відповідного показника минулого року.

Основним чинником збільшення надходжень стало зростання на 0,3 млрд. грн., або на 11,9 %, обсягів сплати ввізного мита.

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін, а саме:

- частка надходжень ввізного мита (без нафтопродуктів) збільшилася на 6,7 в. п.;
- частка надходжень вивізного мита зменшилася на 0,9 в. п.;
- частка ввізного мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них зменшилася на 5,8 в. п., що, зокрема, пов'язано зі зменшенням імпорту нафти на 83,1 % та недостатньою компенсацією цього зменшення імпортом бензину та дизельного пального. Зазначене обґрунтовується, насамперед, тим фактом, що споживання бензину зменшилося майже на 10,0 %, дизельного пального – на 7,7 %. У результаті значного скорочення імпорту нафти її частка у загальній структурі імпорту порівняно з аналогічним періодом 2012 р. зменшилася на 3,0 в. п. до 0,6 %, а порівняно з 2011 р. – на 5,0 в. п. У свою чергу виробництво нафтопродуктів зменшилося на 58,5 %. Також на зменшення частки зазначеного мита вплинуло зниження на 7,1 % обсягів імпорту засобів наземного транспорту, крім залізничного.

У загальному вигляді це представлено на діаграмі 3.1.3.

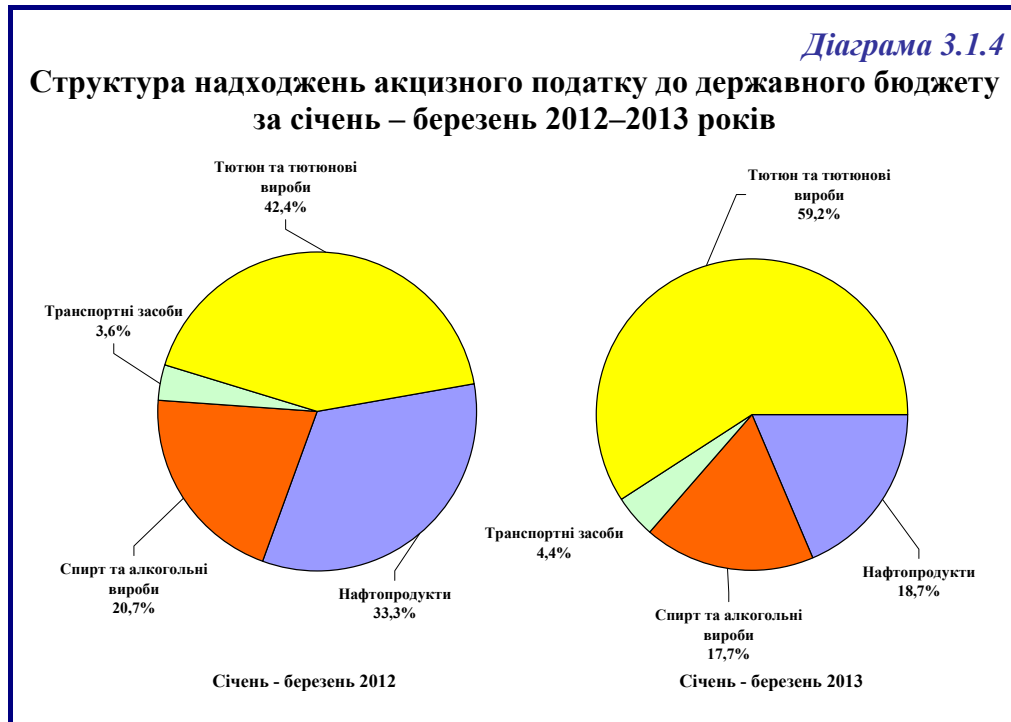
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Надходження **акцизного податку** становило 9,2 млрд. грн., що на 1,2 млрд. грн., або на 15,6 %, більше відповідного показника

минулого року. Рівень виконання річного плану становить 22,6 % (що на 3,5 в. п. менше значення цього показника у попередньому році).

Частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів збільшилася на 9,6 в. п. і становила 81,9 % загальних акцизних надходжень.

Структура акцизних надходжень представлена на діаграмі 3.1.4.

Зростання обсягів надходжень акцизного податку сталося, в першу чергу, в частині податку з тютюну та тютюнових виробів, – збільшення на 2,1 млрд. грн., або у 1,6 раза. Це пояснюється тим, що з 1 січня 2013 року змінилися ставки акцизу на тютюнові вироби. 20 листопада 2012 Верховна Рада України прийняла закон № 5503, згідно з яким була істотно збільшена фіксована частина акцизу на тютюнові вироби (до 162,6 грн. за 1000 сигарет з фільтром і до 72,7 грн. за 1000 сигарет без фільтра). Також було серйозно підвищено і мінімальне акцизне податкове зобов'язання на сигарети (до 217,6 грн. за 1000 сигарет з фільтром і до 95,4 грн. за 1000 сигарет без фільтра). Крім того, була введена авансова сплата акцизного податку.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** склав 15,8 млрд. грн., що на 4,0 млрд. грн., або на 34,3 %, більше відповідного показника 2012 року.

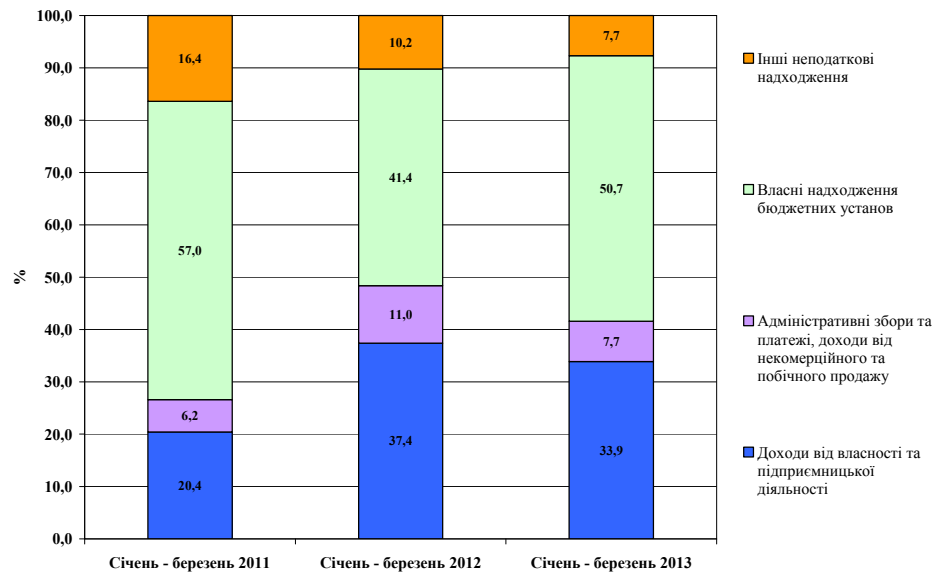
Рівень виконання річного плану становив 27,6 %, за аналогічний період 2012 року – 26,9 %.

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету зазнала деяких змін. Так, збільшилася частка власних надходжень бюджетних установ (на 9,3 в. п.). Частки інших доходів зменшилися: від власності та підприємницької діяльності – на 3,5 в. п., адміністративних зборів та платежів – на 3,3 в. п., інших неподаткових надходжень – на 2,5 в. п.

Структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 3.1.5.

Діаграма 3.1.5

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років

ДОХОДИ ВІД
ВЛАСНОСТІ ТА
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Доходів від власності та підприємницької діяльності до державного бюджету надійшло 5,4 млрд. грн., що на 1,0 млрд. грн., або на 21,6 %, більше відповідного показника минулого року. Річний план виконано на 21,8 %.

Основним чинником збільшення доходів від власності та підприємницької діяльності став перерахунок до бюджету Національним банком України 4,0 млрд. грн., що на 1,6 млрд. грн., або у 1,7 рази, більше, ніж у минулому році. Водночас надходження частини чистого прибутку державних або комунальних унітарних підприємств, а також дивідендів, нарахованих на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність, зменшилися на 0,6 млрд. грн., або на 73,1 %. Рівень виконання річного плану останніх становив 6,7 %.

ВЛАСНІ
НАДХОДЖЕННЯ
БЮДЖЕТНИХ
УСТАНОВ

Обсяг власних надходжень бюджетних установ становив 8,0 млрд. грн., що на 3,2 млрд. грн., або у 1,6 рази, більше аналогічного показника попереднього року. Як зазначалося раніше, збільшення власних надходжень бюджетних установ відбулося, в основному, за рахунок інших джерел, а саме у результаті залучення Укравтодором кредиту під гарантію Кабінету Міністрів України.

Рівень виконання плану за цим показником склав 38,4 % проти 29,0 % у попередньому році.

ІНШІ НЕПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ

До державного бюджету надійшло 1,2 млрд. грн. інших неподаткових надходжень, що відповідає минулорічному показнику.

Надходження з цього джерела склали 16,8 % річного плану, за аналогічний період 2012 року – 17,5 %.

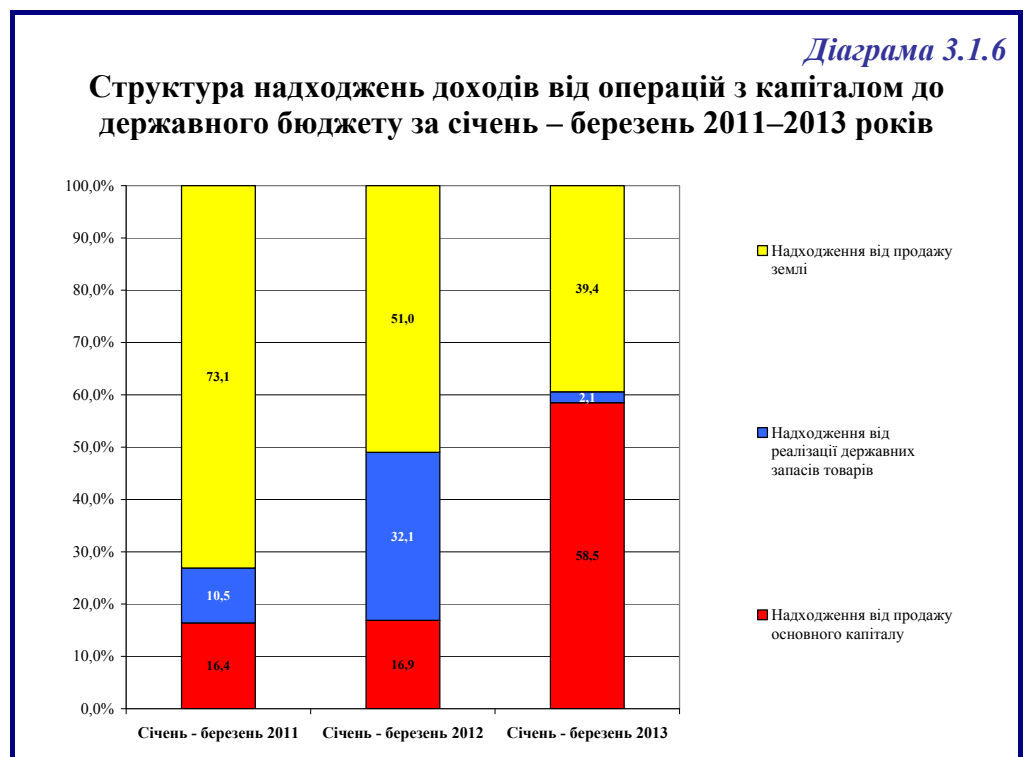
ДОХОДИ ВІД
ОПЕРАЦІЙ З
КАПІТАЛОМ

У січні – березні 2013 року на 75,0 % зменшився обсяг доходів від операцій з капіталом. Так, за цією статтею до бюджету надійшло 12,4 млн. грн.

Основною причиною цього стало зменшення на 98,4 % надходжень від реалізації матеріальних цінностей державного резерву. Ці надходження, у свою чергу, не можуть бути витрачені на поточну діяльність, вони спрямовуються на накопичення (приріст) матеріальних цінностей державного матеріального резерву. Також зменшилися надходження від продажу землі та нематеріальних активів – на 80,6 в. п.

Через це відбулися зміни у структурі доходів від операцій з капіталом: частка доходів від продажу основного капіталу збільшилася на 41,6 в. п., а частки доходів від продажу землі та від реалізації державних запасів товарів зменшилися, відповідно, на 11,6 в. п. та на 30,0 в. п.

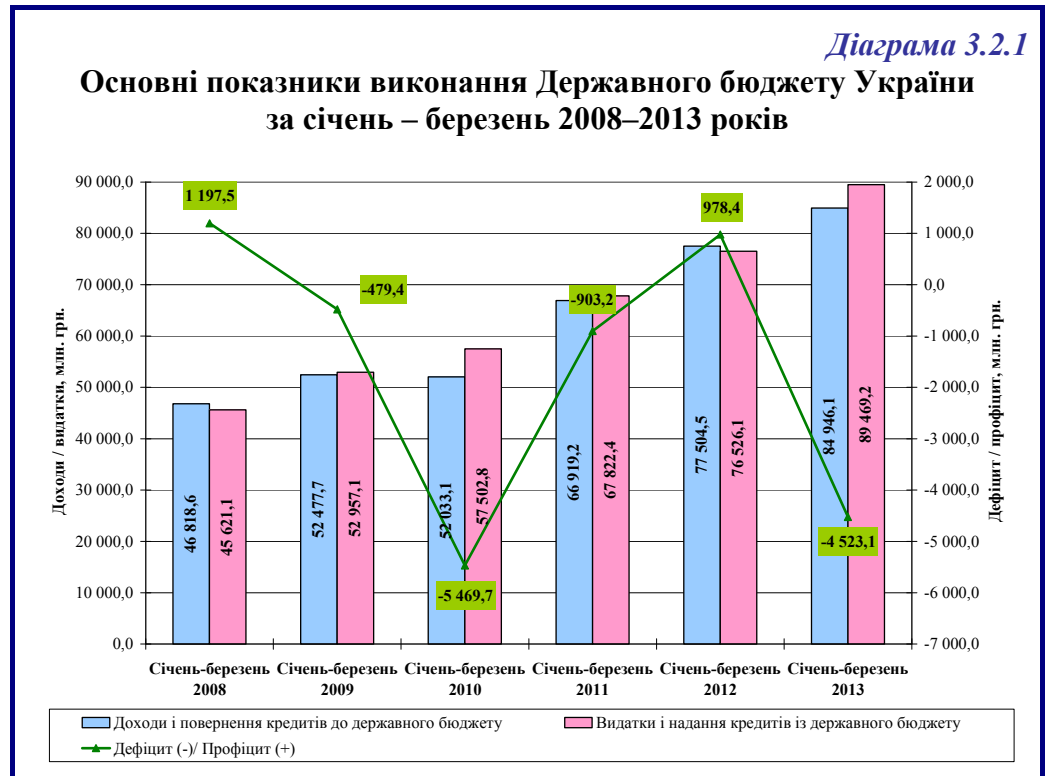
Структура надходжень доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 3.1.6.

3.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

За аналізований період державний бюджет виконано з дефіцитом, який становить 4,5 млрд. грн. (див. діаграму 3.2.1), або 13,2 % граничного розміру, встановленого Законом про Державний бюджет України на 2013 рік.

По загальному фонду бюджету профінансовано дефіцит у сумі 7,0 млрд. грн., по спеціальному фонду зафіксовано профіцит у сумі 2,5 млрд. грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 29,5 млрд. грн., що становить 54,2 % річного планового показника (див. таблицю 3.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник збільшився у майже 2,3 раза, що становить 16,5 млрд. грн. Запозичення здійснені у сумі 44,2 млрд. грн., або 32,6 % річного планового показника. З них річний план за внутрішніми запозиченнями виконано на рівні 37,7 %, за зовнішніми – 21,6 %. Частка внутрішніх запозичень значно перевищує частку зовнішніх і складає 74,4 %.

Таблиця 3.2.1

Показники фінансування дефіциту державного бюджету за січень – березень 2009–2013 років

Роки Показники	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік		
					Річний план	Факт	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд. грн., у т.ч.:							
— загальний фонд	0,5	5,5	0,9	-1,0	53,4	4,5	8,6
— спеціальний фонд	4,5	6,0	2,0	-0,4	44,5	7,0	15,7
	-4,0	-0,5	-1,1	-0,6	8,9	-2,5	-28,1

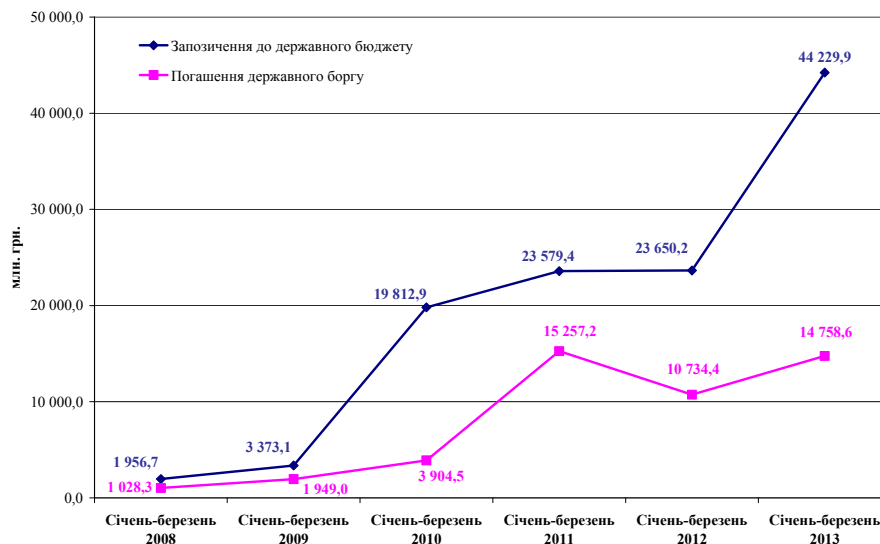
Фінансування за борговими операціями, млрд. грн.	1,4	15,9	8,4	13,0	54,4	29,5	54,2
Запозичення, млрд. грн., у т.ч.:	3,4	19,8	23,6	23,7	135,5	44,2	32,6
— внутрішні запозичення	3,0	19,7	10,4	23,0	92,8	35,0	37,7
частка, %	90,9	99,5	44,3	97,0	68,5	79,2	115,6
— зовнішні запозичення	0,4	0,1	13,2	0,7	42,7	9,2	21,6
частка, %	9,1	0,5	55,7	3,0	31,5	20,8	66,0
Погашення, млрд. грн., у т.ч.:	-1,9	-3,9	-15,2	-10,7	-81,1	-14,7	18,1
— внутрішні зобов'язання	-0,6	2,5	-9,0	-9,2	-45,5	-8,6	18,9
частка, %	31,6	-64,1	59,2	86,0	56,1	58,8	104,3
— зовнішні зобов'язання	-1,3	1,4	-6,2	-1,5	-35,6	-6,1	17,1
частка, %	68,4	-35,9	40,8	14,0	43,9	41,5	94,5
Надходження від приватизації державного майна, млрд. грн.	0,1	0,1	1,1	4,1	10,9	0,1	0,9
Фінансування за активними операціями, млрд. грн.	-1,0	-10,5	-8,5	-18,1	-11,9	-25,0	209,3

Із загального обсягу фінансування за борговими операціями 8,0 млрд. грн. або 28,3 %, спрямовано на збільшення статутного капіталу НАК «Нафтогаз України», 7,0 млрд. грн. або 24,3 % – на фінансування дефіциту бюджету та 13,4 млрд. грн., або 47,3 %, збережено у вигляді залишків коштів. Тобто, незважаючи на високий рівень виконання річного плану по фінансуванню за борговими операціями, майже половина цих коштів не витрачена у I кварталі, а може бути спрямована на погашення боргу або на заплановане фінансування дефіциту бюджету у наступні місяці.

Як видно з графіка 3.2.1, **обсяги запозичень до державного бюджету** протягом I кварталу 2013 року суттєво змінилися порівняно з I кварталом 2012 року, а саме, відбулося зростання цього показника на 87,0 %.

Графік 3.2.1

Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – березні 2008–2013 років

Запозичення до державного бюджету були здійснені в обсязі 44,2 млрд. грн., з них на зовнішньому ринку було залучено 9,2 млрд. грн., на внутрішньому – 35,0 млрд. грн. До загального фонду державного бюджету було спрямовано 43,0 млрд. грн.

Кошти, що залучаються від міжнародних організацій економічного розвитку на фінансування спільних проектів, надійшли у сумі 1,2 млрд. грн.

Погашення боргу у I півріччі 2012 року здійснено у сумі 14,7 млрд. грн., або 18,1% річного планового обсягу, що на 1,9 в. п. більше за аналогічний показник 2012 року. Погашення внутрішнього боргу становило 8,6 млрд. грн., або 18,9 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 6,1 млрд. грн., або 17,1 %.

Структура джерел фінансування протягом січня – березня 2008–2013 років суттєво змінилася порівняно з минулими роками (див. діаграму 3.2.2).

Так, найбільша частка припадає на внутрішні та зовнішні запозичення, надходження коштів від приватизації є незначними.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Видатки на обслуговування державного боргу становили 7,4 млрд. грн., або 20,4 % річного планового показника, що на 2,2 в. п. більше за аналогічний показник 2012 року. (див. таблицю 3.2.2).

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування боргових зобов'язань становив 22,1 млрд. грн., або 18,8 % планового показника. Їх частка у загальному обсязі витрат збільшилася на 2,7 в.п. до 21,2 %.

Таблиця 3.2.2

**Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу
за січень – березень 2011–2013 років**

Показники	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Річний план, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	Річний план, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	Річний план, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, усього, у т.ч.:	85,2	19,9	23,4	95,5	16,1	16,9	117,4	22,1	18,8
— внутрішнім	52,4	12,4	23,7	...	...	...	69,5	13,6	19,6
— зовнішнім	32,8	7,5	22,9	...	...	...	47,9	8,5	17,7
Платежі з погашення державного боргу, у т.ч.:	62,2	15,2	24,4	65,9	10,7	16,2	81,1	14,7	18,1
— внутрішнього	37,5	9,0	24,0	34,7	9,2	26,5	45,5	8,6	18,9
— зовнішнього	24,7	6,2	25,1	31,2	1,5	4,8	35,6	6,1	17,1
Видатки на обслуговування державного боргу, у т.ч.:	23,0	4,7	20,4	29,6	5,4	18,2	36,3	7,4	20,4
— внутрішнього	14,9	3,4	22,8	...	...	...	24,0	5,0	20,8
— зовнішнього	8,1	1,3	16,0	...	...	...	12,3	2,4	19,5
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	393,3	83,0	21,1	437,8	87,2	19,9	510,5	104,2	20,4
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	21,7	24,0	x	21,8	18,5	x	23,0	21,2	x

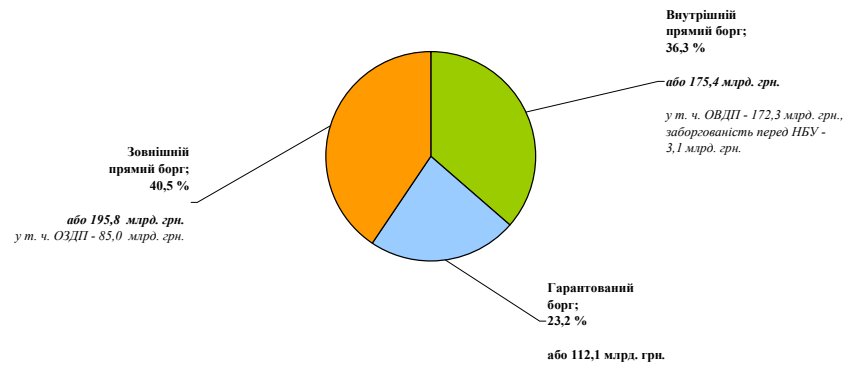
ДЕРЖАВНИЙ І ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ БОРГ

За I квартал 2013 року державний та гарантований державою борг України склав 538,8 млрд. грн. (67,3 млрд. дол. США), з них 56,2 % (303,0 млрд. грн.) – це державний та гарантований державою зовнішній борг, а 43,8 % (235,8 млрд. грн.) – державний та гарантований державою внутрішній борг.

На кінець березня 2013 року державний борг України становив 426,4 млрд. грн., що становить 79,1 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. У структурі державного боргу найбільшу частку має державний зовнішній борг (39,0 %), що становить 210,0 млрд. грн., а Державний внутрішній борг становить 216,4 млрд. грн. або 40,1 % . (див. діаграму 3.2.3 та 3.2.4).

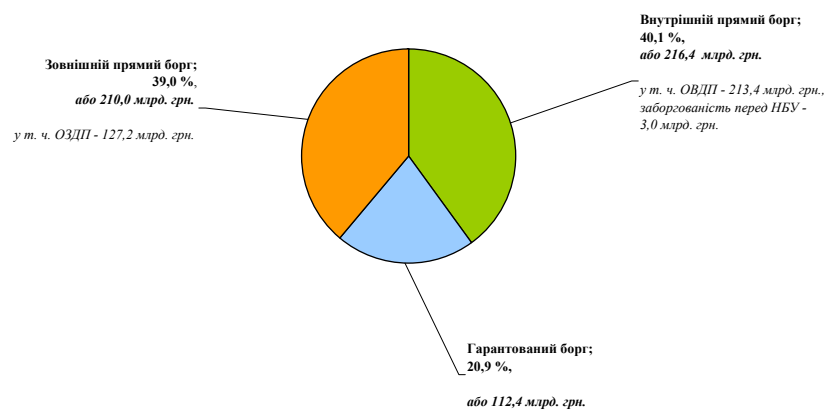
Діаграма 3.2.3

Структура державного боргу за I квартал 2012 року

Діаграма 3.2.4

Структура державного боргу за I квартал 2013 року

Гарантований державою борг за I квартал 2013 року становив 112,4 млрд. грн., або 20,9 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. Як і раніше, в структурі найбільшу частку має гарантований зовнішній борг (17,3 %), що становить 93,0 млрд. грн. Гарантований внутрішній борг складає 19,4 млрд. грн., або 3,6 % державного та гарантованого державою боргу.

3.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Зведеного бюджету України виконані у сумі 112,1 млрд. грн., що становить 21,5 % річного планового показника, у тому числі видатки загального фонду – 99,6 млрд. грн., або 22,2 %, спеціального фонду – 12,5 млрд. грн., або 17,2 % (див. таблицю 3.3.1).

Як свідчать дані таблиці, рівень виконання видатків зведеного бюджету зменшився на 0,3 в. п. порівняно з аналогічним показником попереднього року. Так, видатки загального фонду впродовж аналізованого періоду виконані на рівні, що на 0,3 в. п. менше показника попереднього року, а спеціального фонду – на 4,1 в. п.

Таблиця 3.3.1

**Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів
за січень – березень 2011–2013 років**

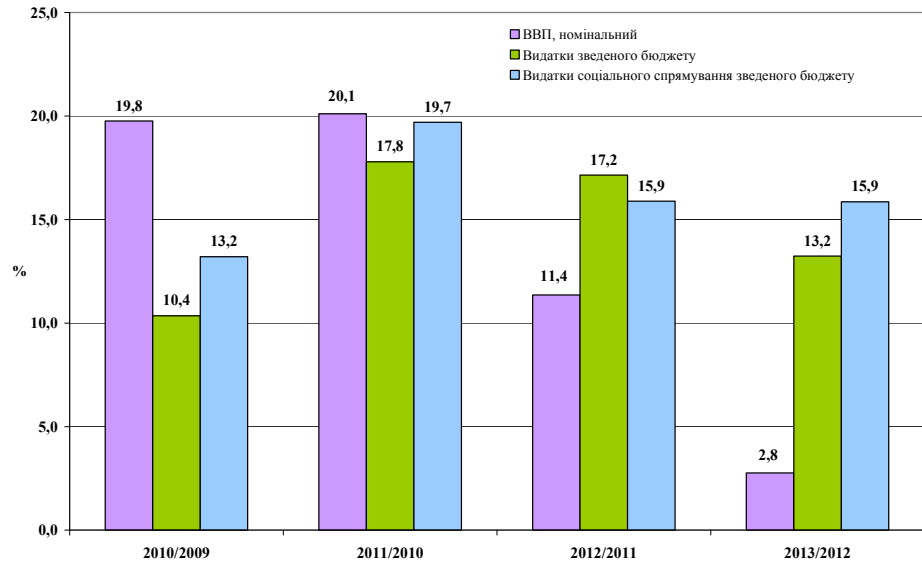
Роки Видатки	2011			2012			2013		
	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Зведений бюджет, у т. ч.:	406 086,6	84 505,0	20,8	454 586,2	98 999,7	21,8	521 853,2	112 102,8	21,5
– загальний фонд	341 898,6	74 021,6	21,7	389 018,3	85 011,8	21,9	449 280,6	99 586,3	22,2
– спеціальний фонд	64 188,0	10 483,4	16,3	65 567,9	13 987,9	21,3	72 572,6	12 516,5	17,2
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	235 667,4	46 545,1	19,8	257 480,1	52 058,5	20,2	297 444,9	61 592,4	20,7
– загальний фонд	194 533,3	39 206,5	20,2	214 657,9	42 353,9	19,7	252 870,3	53 370,0	21,1
– спеціальний фонд	41 134,1	7 338,6	17,8	42 822,2	9 704,6	22,7	44 574,6	8 222,4	18,4
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	167 779,1	37 959,8	22,6	197 106,1	46 941,2	23,8	224 408,3	50 510,4	22,5
– загальний фонд	147 365,3	34 815,0	23,6	174 360,3	42 657,8	24,5	196 410,3	46 216,3	23,5
– спеціальний фонд	20 413,8	3 144,8	15,4	22 745,8	4 283,4	18,8	27 998,0	4 294,1	15,3
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	321 920,8	66 691,0	20,7	358 010,4	75 951,5	21,2	416 035,7	87 857,1	21,1
– загальний фонд	279 087,0	58 840,2	21,1	312 774,2	65 696,6	21,0	363 629,7	79 105,5	21,8
– спеціальний фонд	42 833,8	7 850,8	18,3	45 236,1	10 254,9	22,7	52 406,0	8 751,6	16,7
Міжбюджетні трансферти, разом	86 253,4	20 145,9	23,4	100 530,3	23 893,0	23,8	118 590,8	26 264,7	22,1

Видатки зведеного бюджету зростали у 2013 році нижчими темпами, ніж у 2012 році: на 13,2 % порівняно з 17,2 % (див. діаграму 3.3.1). При цьому темп зростання видатків соціального спрямування залишився практично незмінним. Темп зростання видатків зведеного бюджету перевищив темп зростання номінального ВВП. Частка видатків зведеного бюджету у ВВП зросла на 3,4 в. п. і сягнула найбільшого значення за січень – березень останніх років – 37,2 %. Водночас одним із ключових завдань бюджетної політики,

визначених основними напрямками бюджетної політики на 2013 рік, було зменшення частки перерозподілу ВВП через зведений бюджет порівняно з показником 2012 року⁷.

Діаграма 3.3.1

Темпи приросту ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – березень 2009–2013 років

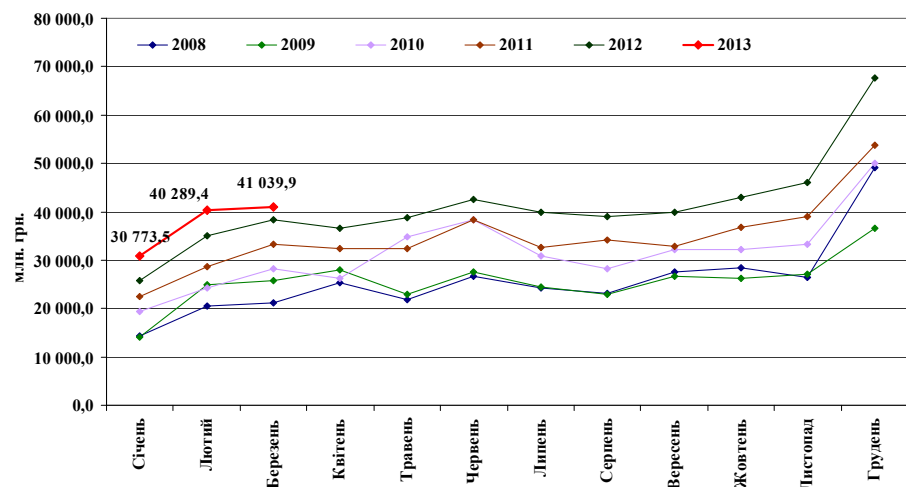

Щомісячна динаміка фактичних видатків зведеного бюджету представлена на графіку 3.3.1. Як і в минулих роках спостерігається певне зростання видатків упродовж I кварталу 2013 року.

Видатки за січень традиційно мали найменше значення порівняно з іншими місяцями.

Графік 3.3.1

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету у 2008–2013 роках

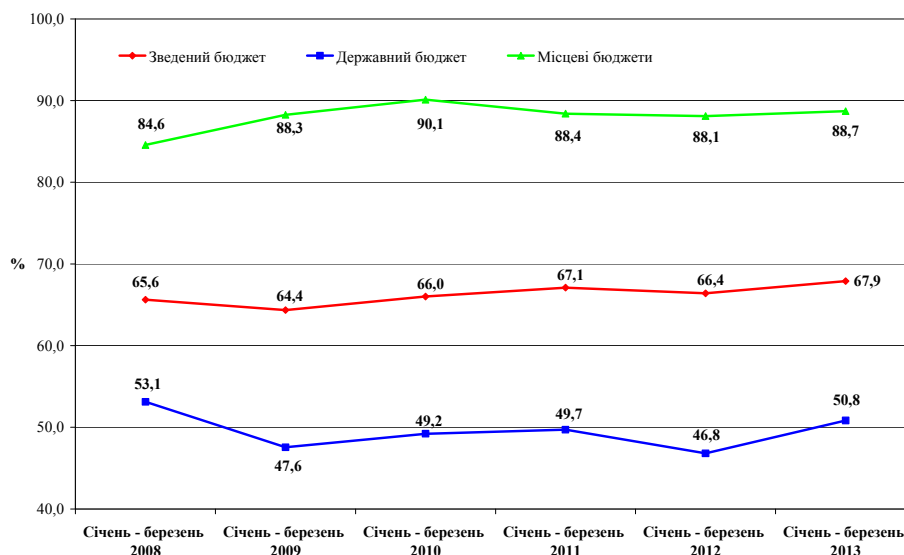

⁷ Частка доходів зведеного бюджету у ВВП також зросла – на 1,8 в.п. до 35,4 %. Основними напрямками бюджетної політики на 2013 рік передбачалося забезпечити збереження частки перерозподілу валового внутрішнього продукту через зведений бюджет на рівні не вищому, ніж 28,5 % (показника, який було враховано у Державному бюджеті України на 2012 рік).

Видатки соціального спрямування⁸ зведеного бюджету у січні – березні 2013 року становили 76,1 млрд. грн., що більше за аналогічний показник попереднього року на 10,4 млрд. грн., або на 15,9 %. Їх частка сягнула найбільшого значення за останні роки і становила 67,9 %, що на 1,5 в. п. більше, ніж у попередньому році (див. графік 3.3.2).

Графік 3.3.2

Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2009–2013 років

Із графіка 3.3.2 видно, що місцеві бюджети спрямовують у соціально-культурну сферу значно більшу частку видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України. Частка цих видатків місцевих бюджетів дещо зросла (на 0,6 в. п.) і склала 88,7 %.

На відміну від останніх двох років, коли спостерігалось перевищення темпів зростання видатків місцевих бюджетів над темпами зростання видатків державного бюджету, у I кварталі 2013 року відмічається зворотна ситуація. Так, видатки державного бюджету зросли на 18,3 %, а місцевих бюджетів – на 7,6 %. При цьому темпи приросту видатків місцевих бюджетів на житлово-комунальне господарство, духовний і фізичний розвиток та соціальний захист і соціальне забезпечення були меншими, ніж відповідних видатків державного бюджету (див. таблицю 4.3.2).

⁸ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення (Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.2011 р. № 3358).

Таблиця 3.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2011–2013 років порівняно з попереднім періодом

(%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011			2012			2013		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	117,8	110,1	128,8	117,2	111,8	123,7	113,2	118,3	107,6
– житлово-комунальне господарство	150,9	18,1	152,5	124,8	554,3	124,1	109,1	121,1	109,0
– охорону здоров'я	116,3	119,5	115,7	120,0	120,1	120,0	105,8	100,8	106,7
– духовний і фізичний розвиток	103,8	72,4	122,6	123,3	117,2	125,5	109,5	113,9	108,0
– освіту	117,8	98,6	128,7	121,5	115,4	124,1	104,9	104,8	105,0
– соціальний захист і соціальне забезпечення	124,3	118,6	134,3	109,2	99,4	124,3	130,5	143,5	114,6

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів становили 87,9 млрд. грн., що на 15,7 % більше, ніж у I кварталі 2012 року. Рівень виконання річного плану практично відповідає показнику попереднього року та становить 21,1 % (див. таблицю 3.3.1).

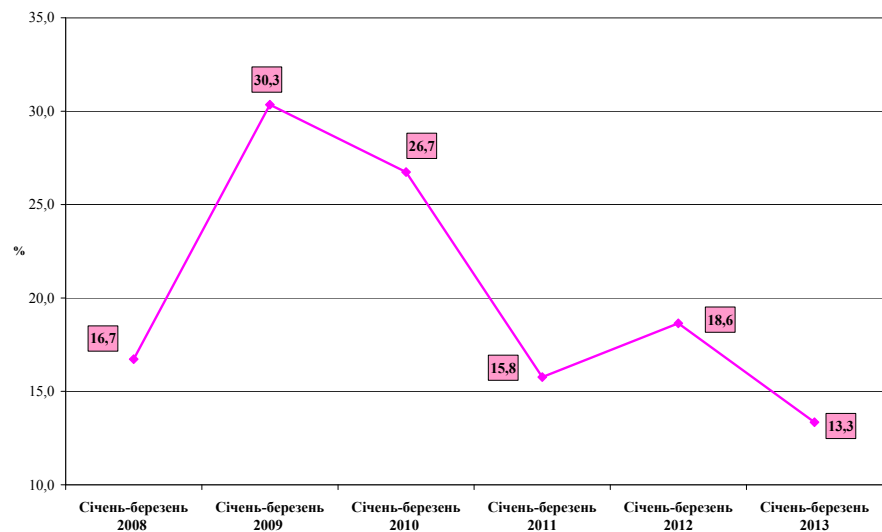
Видатки державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів склали 61,6 млрд. грн., що на 9,5 млрд. грн., або на 18,3 %, більше показника минулого року. Рівень виконання річного плану дещо зріс (на 0,5 в. п.) щодо минулорічного показника і становив 20,7 %.

Із загального фонду було профінансовано 53,4 млрд. грн., що на 26,0 % більше відповідного показника 2012 року і становить 21,1 % річних планових призначень, зі спеціального фонду – 8,2 млрд. грн., що менше показника попереднього року на 15,3 %. Рівень виконання річного плану по спеціальному фонду становить 18,4 % (за січень – березень 2012 року – 22,7 %).

Скорочення частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів у I кварталі 2013 року пов'язано, зокрема, з тим, що надходження до цього фонду не були витрачені. Так, профіцит становив 2,5 млрд. грн., що у понад 4 рази перевищує минулорічний показник. У загальній сумі видатків частка спеціального фонду зменшилася порівняно з минулорічним показником на 5,3 в. п. і склала 13,3 % (див. графік 3.3.3).

Графік 3.3.3

Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – березень 2008–2013 років

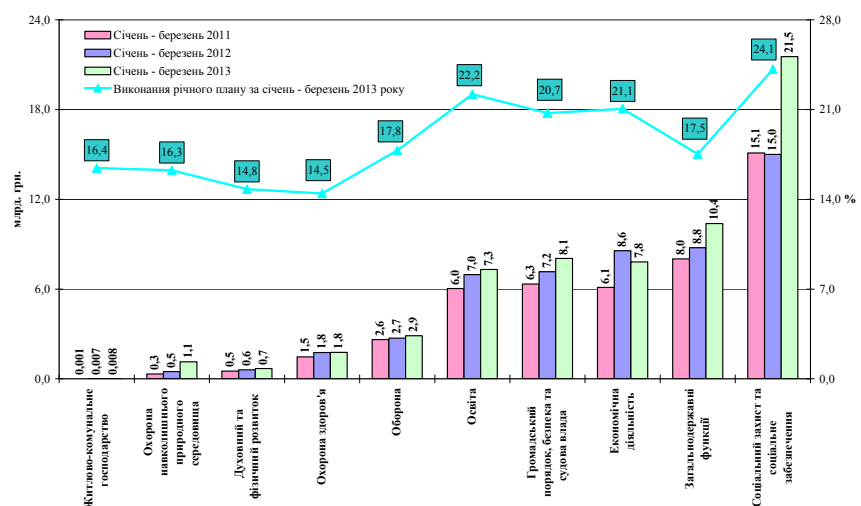

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Упродовж I кварталу 2013 року найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (24,1 % річного планового обсягу), освіту (22,2 %), економічну діяльність (21,1 %) (див. діаграму 3.3.2). Найменші показники виконання річного плану спостерігаються за видатками на охорону здоров'я і духовний та фізичний розвиток – 14,5 % та 14,8 % відповідно.

Діаграма 3.3.2

Динаміка видатків державного бюджету січень – березень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації

Видатки соціального спрямування державного бюджету становили 31,3 млрд. грн., що більше минулорічного показника на 7,0 млрд. грн., або на 28,6 %. Їх рівень виконання майже не змінився і становив 22,5 %, що лише на 0,3 в. п. більше минулорічного показника.

У структурі фактичних видатків загалом зберігаються тенденції минулих років (див. таблицю 3.3.3).

Таблиця 3.3.3

**Видатки державного бюджету за січень – березень 2011–2013 років
у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування**

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011			2012			2013		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %
Загальнодержавні функції, з них:	42 883,3	8 015,7	12,0	50 788,7	8 767,7	11,5	59 200,7	10 377,2	11,8
• обслуговування боргу	23 001,5	4 620,5	6,9	29 582,9	5 375,5	7,1	29 582,9	6 715,5	7,6
Оборона	14 139,8	2 623,4	3,9	17 012,7	2 725,8	3,6	16 199,0	2 887,3	3,3
Громадський порядок, безпека та судова влада	30 650,2	6 332,2	9,5	34 869,9	7 164,6	9,4	38 843,9	8 052,9	9,2
Охорона навколишнього природного середовища	2 582,4	333,5	0,5	3 587,8	481,6	0,6	7 036,8	1 144,8	1,3
Житлово-комунальне господарство	648,5	1,3	0,002	515,4	6,9	0,01	51,2	8,4	0,01
Охорона здоров'я	9 114,7	1 465,8	2,2	11 644,7	1 760,1	2,3	12 266,8	1 773,8	2,0
Духовний та фізичний розвиток	3 373,0	515,1	0,8	5 006,7	603,7	0,8	4 646,8	687,5	0,8
Освіта	26 665,8	6 042,3	9,1	29 490,5	6 971,6	9,2	32 910,5	7 307,0	8,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	63 616,2	15 102,2	22,6	63 687,0	15 009,8	19,8	89 195,2	21 539,1	24,5
• соціальний захист пенсіонерів	58 289,0	14 405,2	21,6	57 534,2	15 009,8	19,8	83 233,6	20 808,4	23,7
Економічна діяльність, у т.ч.:	41 993,6	6 113,5	9,2	40 876,5	8 566,6	11,3	37 094,0	7 814,4	8,9
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	9 489,8	1 002,9	1,5	9 637,2	1 215,9	1,6	7 728,5	1 394,2	1,6
• паливно-енергетичний комплекс	7 666,6	1 589,3	2,4	9 704,4	2 152,7	2,8	10 480,3	3 332,1	3,8
• транспорт	12 840,8	2 310,1	3,5	12 801,0	3 492,0	4,6	14 009,3	2 557,2	2,9
• інші видатки на економічну діяльність	11 996,4	1 211,2	1,8	8 733,9	1 706,0	2,2	4 875,8	530,9	0,6
Міжбюджетні трансферти	86 253,4	20 145,9	30,2	100 530,3	23 893,0	31,5	118 590,8	26 264,7	29,9
Усього	321 920,8	66 691,0	100,0	358 010,4	75 951,5	100,0	416 035,7	87 857,1	100,0

Так, найбільші частки припадають на міжбюджетні трансферти (29,9 %), однак це дещо менше (на 1,6 в. п.) показника попереднього року, та на соціальний захист і соціальне забезпечення (24,5 %), що на 4,7 в. п. більше минулорічного показника. Водночас слід зазначити, що велика частина міжбюджетних трансфертів спрямовується на надання пільг, субсидій, допомоги тощо, а отже, також на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Значна частка бюджетних коштів була спрямована на загальнодержавні функції (11,8 %), що насамперед пов'язано з борговим навантаженням на бюджет у вигляді обслуговування боргу (7,6 % усіх видатків). Для прикладу, сума, витрачена на зазначені цілі у I кварталі поточного року, становила лише на 8,1 % менше за видатки на галузь освіти загалом та у 3,8 раза перевищувала видатки на охорону здоров'я.

ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Як свідчать дані таблиці 3.3.4, відбулося зростання видатків майже за усіма статтями економічної класифікації, окрім капітальних видатків (скорочення на 43,5 %) та видатків на продукти харчування (зменшення на 14,2 %).

Таблиця 3.3.4

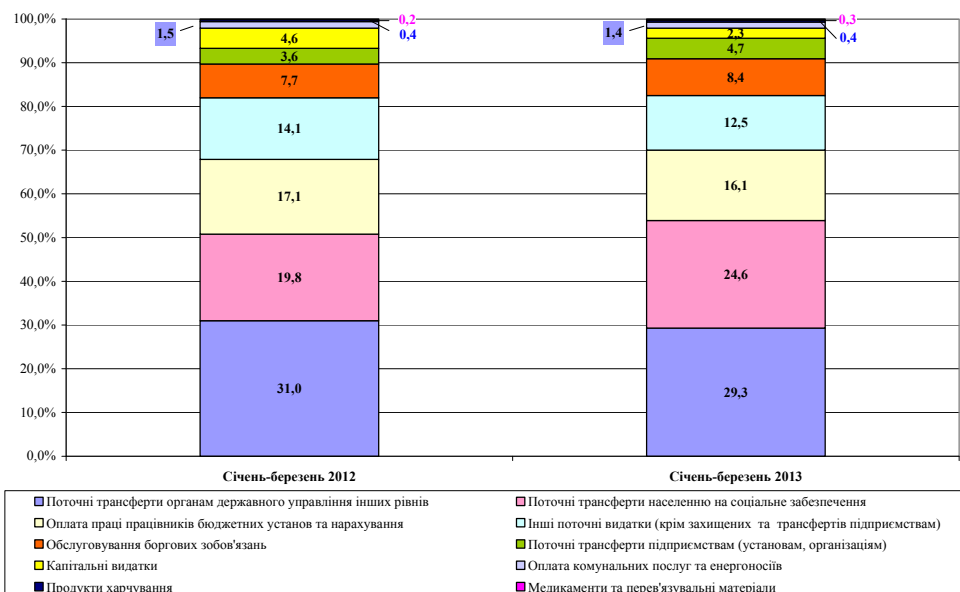
**Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами)
за січень – березень 2011–2013 років у розрізі економічної класифікації**

Роки Видатки згідно з економічною класифікацією	2011			2012			2013		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Поточні видатки	294 229,3	64 239,9	21,8	330 460,1	72 425,1	21,9	395 345,3	85 863,1	21,7
Оплата праці працівників бюджетних установ	41 398,0	9 250,6	22,3	45 727,7	9 851,1	21,5	49 422,0	10 680,0	21,6
Нарахування на заробітну плату	13 271,7	2 871,8	21,6	14 684,0	3 139,3	21,4	15 930,8	3 430,5	21,5
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2 260,1	106,7	4,7	2 931,0	126,9	4,3	3 371,7	221,6	6,6
Продукти харчування	2 134,6	289,9	13,6	2 343,9	319,2	13,6	2 074,4	274,0	13,2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	3 970,4	935,7	23,6	4 927,4	1 162,9	23,6	5 339,4	1 248,9	23,4
Обслуговування боргових зобов'язань	24 344,7	4 950,7	20,3	31 080,0	5 820,5	18,7	36 334,5	7 413,7	20,4
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	13 463,0	2 090,1	15,5	14 695,0	2 739,1	18,6	14 660,5	4 145,1	28,3
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	80 864,0	19 351,8	23,9	95 015,3	23 516,4	24,8	114 630,7	25 846,6	22,5
Поточні трансферти населенню на соціальне забезпечення, у т. ч.:	63 014,7	15 210,7	24,1	62 608,9	15 071,6	24,1	88 425,2	21 560,2	24,4
• виплата пенсій і допомоги	60 220,7	14 808,0	24,6	59 351,7	14 628,7	24,6	84 478,3	21 155,9	25,0
• виплата стипендій	264,2	64,8	24,5	298,5	70,5	23,6	272,2	75,2	27,6
• інші виплати населенню	2 529,9	337,9	13,4	2 958,6	372,4	12,6	3 674,8	329,1	9,0
Інші поточні видатки	49 508,1	9 182,0	18,5	56 446,8	10 678,1	18,9	65 156,1	11 042,4	16,9
Капітальні видатки, з них:	28 892,3	2 451,1	8,5	29 044,4	3 526,4	12,1	19 207,3	1 994,0	10,4
Капітальне будівництво (придбання)	2 487,4	81,5	3,3	2 603,9	161,7	6,2	1 395,9	119,2	8,5
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	1 703,3	59,1	3,5	1 362,5	137,5	10,1	1 777,2	470,5	26,5
Капітальні трансферти	20 810,9	2 129,9	10,2	21 410,9	2 846,9	13,3	13 578,1	1 177,3	8,7
Нерозподілені видатки	1 446,1	0,0	0,0	1 491,7	0,0	0,0	1 483,1	0,0	0,0
Усього видатків (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)	324 567,7	66 691,0	20,5	360 996,2	75 951,5	21,0	416 035,7	87 858,1	21,1

Структура видатків державного бюджету у розрізі економічної класифікації дещо змінилася порівняно з минулим роком (див. діаграму 3.3.3).

Діаграма 3.3.3

**Структура видатків державного бюджету за січень – березень
2012–2013 років у розрізі економічної класифікації**

Так, частка поточних видатків зросла на 2,3 в. п. до 97,7 %, що відбулося, в основному, за рахунок виплат населенню на соціальне забезпечення, частка яких збільшилася на 4,8 в. п. і на них припадало близько чверті усіх видатків державного бюджету. На поточні трансферти органам державного управління інших рівнів спрямовано 29,3 % усіх видатків бюджету, оплату праці та нарахування на неї – 16,1 %, обслуговування боргових зобов'язань – 8,4 %.

Знизилися як обсяг, так і рівень виконання капітальних видатків. Так, вони становили майже 2,0 млрд. грн., що на 1,5 млрд. грн., або на 43,5 %, менше, ніж у січні – березні 2012 року. Рівень їх виконання знизився на 1,7 в. п. і склав 10,4 %. Таке скорочення видатків передусім пов'язано зі зменшенням на 58,6 % обсягу наданих капітальних трансфертів, які склали 1,2 млрд. грн. порівняно з 2,8 млрд. грн. у I кварталі 2012 року.

Крім того, зниження обсягу капітальних видатків обґрунтовується тим, що у 2013 році планується надавати державні гарантії головним розпорядникам бюджетних коштів для здійснення капітальних видатків понад бюджетні призначення. Як зазначали експерти проекту ЗМФІ-П⁹ такі гарантії є скритим дефіцитом бюджету та загрожують розбалансуванню бюджету у середньостроковій перспективі.

Негативним фактором є підвищення частки захищених статей видатків державного бюджету за економічною класифікацією до 80,5 %, що більше відповідного показника 2012 року на 2,7 в. п.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Стан виконання видаткової частини Державного бюджету України за січень – березень 2011–2013 років за програмною класифікацією наведено у додатку А.

У звітному періоді найвищий рівень виконання зафіксовано за такими бюджетними програмами головних розпорядників коштів:

- «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводитиметься чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році» – 100,0 %, або 35,8 млн. грн.;
- «Дослідження на антарктичній станції «Академік Вернадський» Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України – 62,6 %, або 15,4 млн. грн.;
- «Виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими ДП «Укрмедпостач» під державні гарантії, для реалізації інвестиційних проектів» Міністерства охорони здоров'я України – 43,7 %, або 75,6 млн. грн.;
- «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості продукції, у тому числі забезпечення гарантійних зобов'язань по поверненню бюджетних позик» Міністерства енергетики та вугільної промисловості України – 41,0 %, або 3,2 млрд. грн.;

⁹ <http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Legislation/2013/Budget%202013%20Ukr.pdf>

- «Організація і регулювання діяльності установ та окремі заходи у системі охорони здоров'я» Міністерства охорони здоров'я України – 39,4 %, або 67,7 млн. грн.

Протягом I кварталу 2013 року не було розпочато фінансування низки бюджетних програм, зокрема:

- по Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – за програмами «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла» (план становить 50,0 млн. грн.), «Забезпечення житлом інвалідів війни» (75,3 млн. грн.);
- по «Міністерству аграрної політики та продовольства України» – за програмами «Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними» (100,0 млн. грн.), «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі» (96,8 млн. грн.), «Заходи по боротьбі з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин, запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин» (25,5 млн. грн.);
- по Державній службі гірничого нагляду та промислової безпеки України за програмою «Фінансування проектів, пов'язаних з підвищенням техніки безпеки шахт шляхом впровадження уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами (УТАС) та проектів модернізації цих систем» (160,0 млн. грн.);
- по Міністерству надзвичайних ситуацій України – за програмою «Забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (157,5 млн. грн.).

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 1,6 млрд. грн., або 12,0 % річного плану, а обсяг повернутих кредитів – 1,2 млрд. грн., або 9,6 %. Рівень виконання річного плану з надання та повернення кредитів зріс на 7,3 в. п. та 7,4 в. п. відповідно.

Показники надання і повернення кредитів до Державного бюджету України за три останні роки відображено у таблиці 3.3.5.

Таблиця 3.3.5

Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – березень 2011–2013 років

Показники Роки	2011			2012			2013		
	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	Річний план, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	-1 613,0	638,5	x	-59,5	308,6	x	1 301,6	455,2	35,0
– надання кредитів	9 072,4	1 131,4	12,5	12 276,9	574,6	4,7	13 401,7	1 612,0	12,0
– повернення кредитів	-10 685,4	-492,9	4,6	-12 336,4	-266,0	2,2	-12 100,1	-1 156,9	9,6

Найбільше **кредитів** із державного бюджету було надано у сфері дорожнього та сільського господарства, зокрема:

- Державному агентству автомобільних доріг України за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – майже 1,0 млрд. грн.;
- Міністерству аграрної політики та продовольства України за бюджетною програмою «Формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 0,4 млрд. грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулося за функцією «Економічна діяльність».

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерство аграрної політики та продовольства України за програмою «Повернення коштів, наданих Міністерству аграрної політики України на формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 0,9 млрд. грн.;
- Міністерство фінансів України за програмою «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 0,2 млрд. грн.

3.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2013 РОКУ

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) за I квартал 2013 року надійшло 49,7 млрд. грн., що на 9,2 %, або на 4,2 млрд. грн., більше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 23,4 млрд. грн., що на 8,3 % більше, ніж у січні – березні 2012 року.

Рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 21,9 % проти 22,6 % за даними попереднього року. Рівень виконання річного розрахункового показника Міністерства фінансів України на 2013 рік склав 22,7 % (у 2012 році – 23,4 %).

Виконання дохідної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1

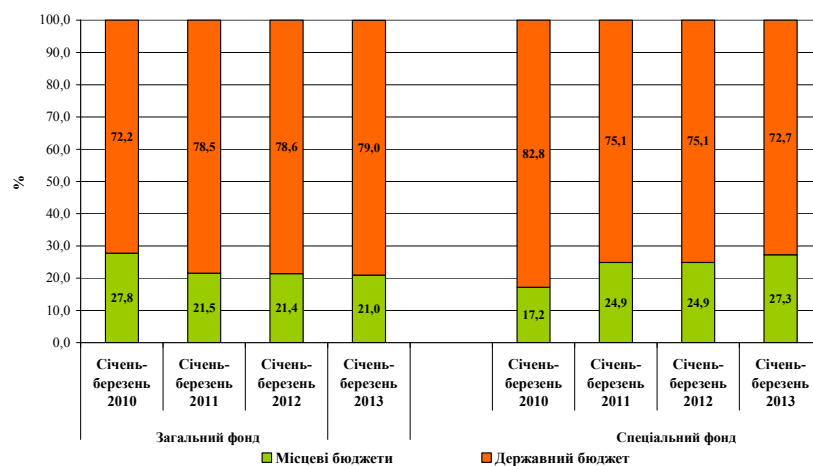
Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2011–2013 років

Доходи	Факт за січень-березень 2011 року	Факт за січень-березень 2012 року	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	Затверджено місцевими радами на 2013 рік	Факт за січень-березень 2013 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	18 624,9	21 648,4	103 141,4	106 951,6	23 447,0	22,7	21,9
– загальний фонд	15 394,7	17 889,6	89 553,1	91 899,5	18 983,6	21,2	20,7
– спеціальний фонд	3 230,2	3 758,8	13 588,3	15 052,2	4 463,4	32,8	29,7

Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 22,0 % (лишилася на рівні минулого року). У січні – березні 2013 року відбулися зміни у розрізі загального та спеціального фондів бюджету порівняно з I кварталом 2012 року. Так, частка доходів місцевих бюджетів по загальному фонду знизилася на 0,4 в. п., по спеціальному фонду зросла на 2,4 в. п. (див. діаграму 3.4.1).

Діаграма 3.4.1

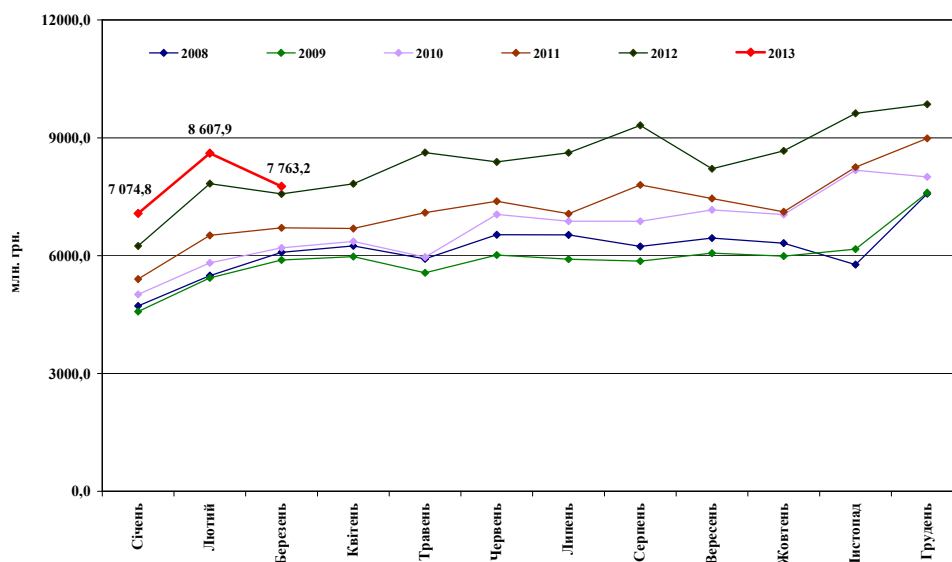
Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2010–2013 років

Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів відповідає тенденції останніх років, зі зниженням цих доходів у березні. (див. графік 3.4.1).

Графік 3.4.1

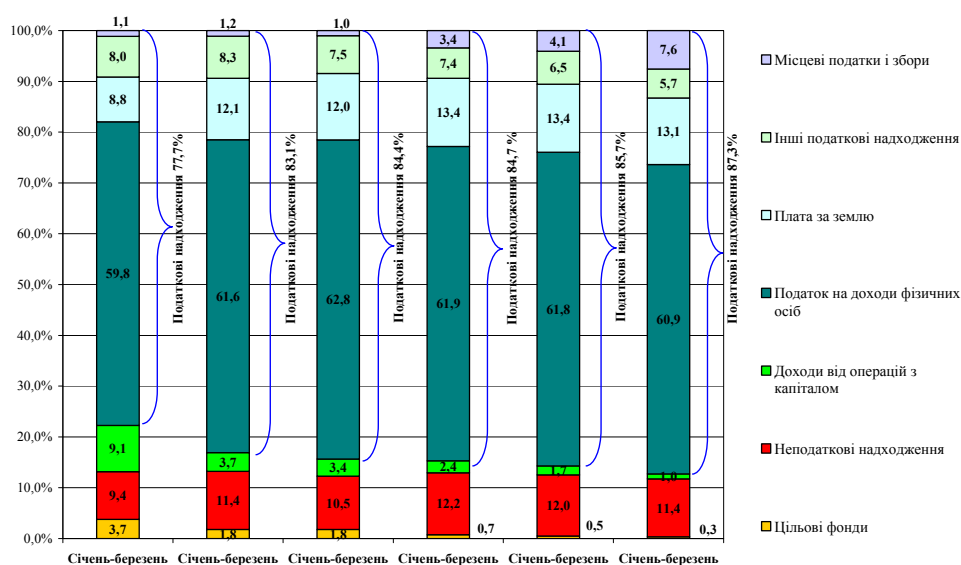
Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2008–2013 роках

У структурі доходів місцевих бюджетів порівняно з минулими роками спостерігається зростання частки податкових надходжень. Таке зростання відбулося за рахунок місцевих податків і зборів, частка яких збільшилася на 3,5 в. п. до 7,6 %. Основним чинником збільшення цієї частки є зростання надходжень єдиного податку. (див. діаграму 3.4.2).

Діаграма 3.4.2

Структура доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Податкові надходження складають 87,3 % доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Їх обсяг становить 20,5 млрд. грн., що на 10,2 % більше від минулорічного показника.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів, однак його частка досягла найнижчого значення, починаючи з 2008 р. – 60,9 %. Надходження цього податку склали 14,3 млрд. грн., що на 6,8 % більше за відповідний показник минулого року.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб відображена на діаграмі 3.4.3.

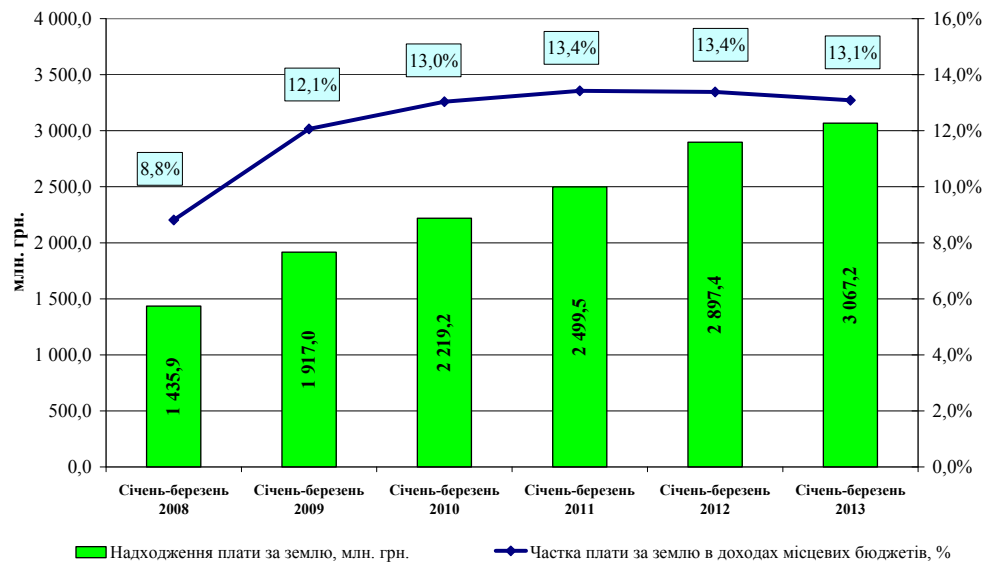

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є **плата за землю**. З цього джерела надійшло майже 3,1 млрд. грн., що на 5,9 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 3.4.4).

Діаграма 3.4.4

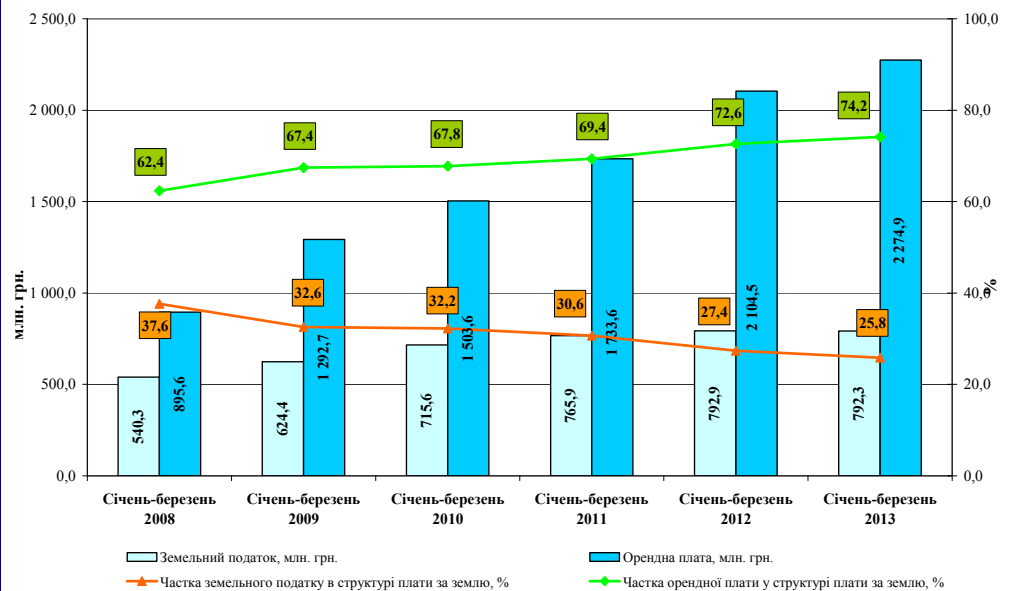
Динаміка надходжень плати за землю за січень – березень 2008–2013 років

Структура плати за землю постійно змінюється: за I квартал 2013 року відбулося зростання орендної плати на 170,4 млн. грн. та скорочення надходження земельного податку на 0,6 млн. грн. порівняно з відповідним періодом минулого року (див. діаграму 3.4.5).

Діаграма 3.4.5

Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – березень 2008–2013 років

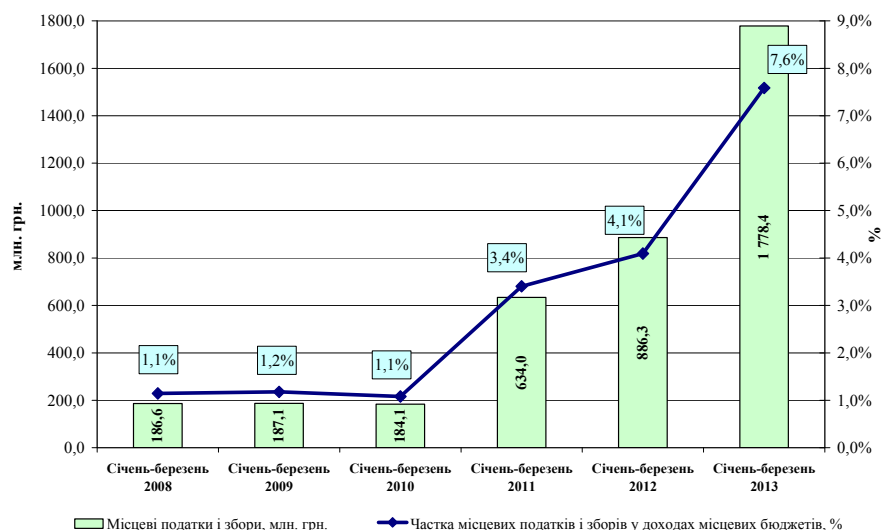

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

До місцевих бюджетів від місцевих податків і зборів за січень – березень 2013 року надійшло 1778,4 млн. грн., що майже удвічі більше аналогічного показника 2012 року. Їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів зросла і склала 7,6 % (див. діаграму 3.4.6).

Діаграма 3.4.6

Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – березень 2008–2013 років

Нагадаємо, що у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України з 2011 року структура місцевих податків і зборів зазнала суттєвих змін. А саме, відбулося скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14-ти до 5-ти. Проте зарахування до їх складу єдиного податку привело до підвищення питомої ваги цієї складової у структурі доходів місцевих бюджетів.

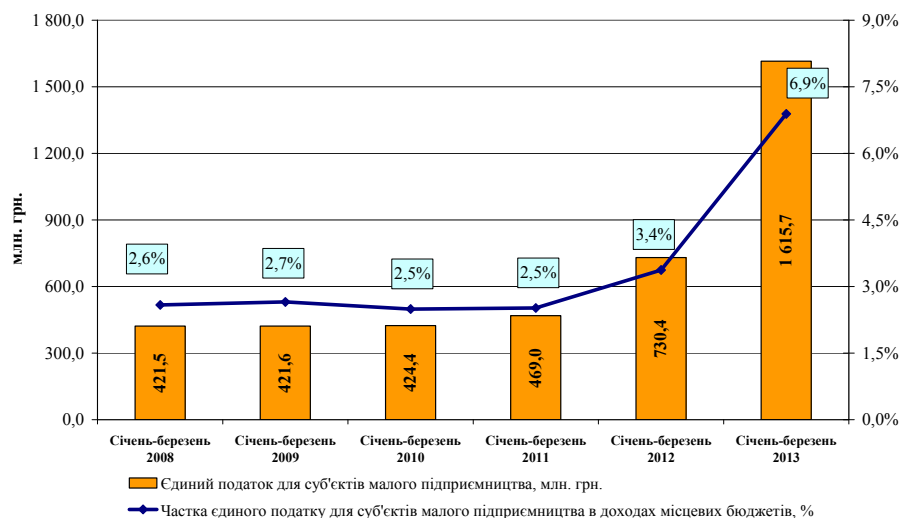
ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Найвагомішим серед місцевих податків і зборів був **єдиний податок**, який надійшов у сумі 1 615,7 млн. грн., що у 1,8 раза більше за обсяги надходжень I кварталу 2012 року (див. діаграму 3.4.7).

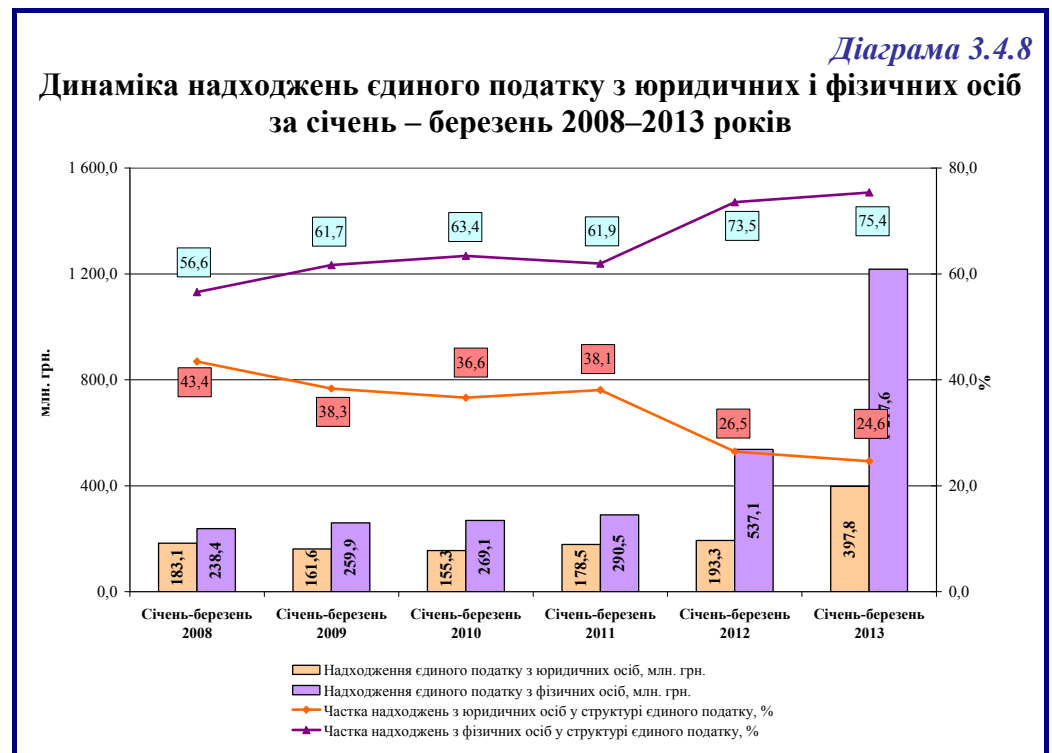
Зазначимо, що таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості платників податку: фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва.

Діаграма 3.4.7

Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – березень 2008–2013 років

На діаграмі 3.4.8 представлена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Одним із нововведень Податкового кодексу України стало запровадження загальнодержавного **екологічного податку** на заміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища. Від цього джерела до місцевих бюджетів зараховано 371,7 млн. грн., а його частка у структурі доходів склала 1,7 %.

Зазначимо, що з 1 січня 2011 року екологічний податок сплачують усі, хто використовує паливо для транспортних засобів, у тому числі суб'єкти господарювання, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які користуються автомобілями. Податковим кодексом передбачається справляння екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення через податкових агентів, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю паливом.

Таким чином, екологічний податок сплачується платниками податку під час придбання палива, а податковими агентами, які реалізують паливо, цей податок утримується та сплачується до бюджету.

До кінця 2012 року нарахування цього податку здійснювалося з розрахунку 50 % ставки, визначеної Податковим кодексом. У 2013 році застосовується 75 % ставки, а з 1 січня 2014 року буде застосовуватися 100 % ставки.

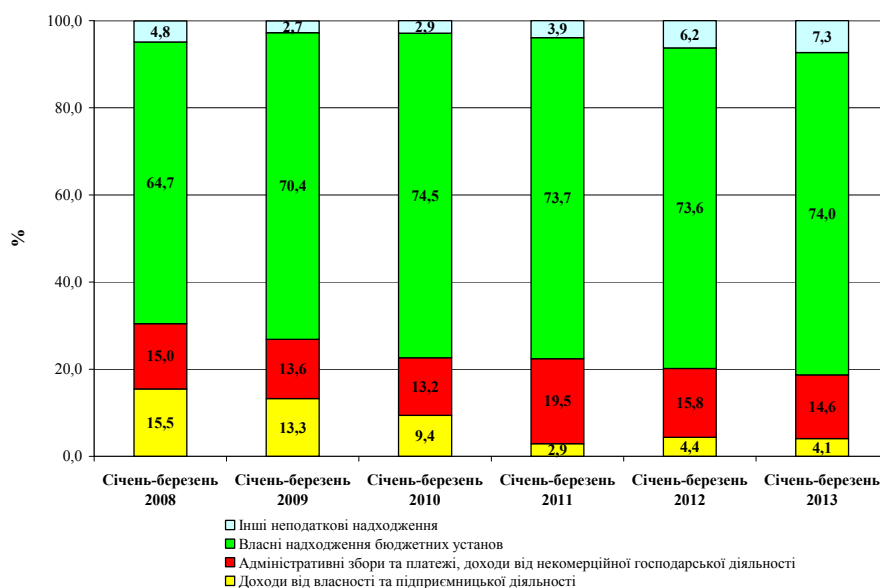
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** місцевих бюджетів склав майже 2,7 млрд. грн., що на 2,8 % більше, ніж відповідний показник 2012 року.

У структурі неподаткових надходжень відмічається скорочення на 1,2 в. п., або до 14,6 % адміністративних зборів та платежів, доходів від некомерційної господарської діяльності, а також на 0,3 в. п., або до 4,1 % – доходів від власності та підприємницької діяльності (див. діаграму 3.4.9).

Діаграма 3.4.9

Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років

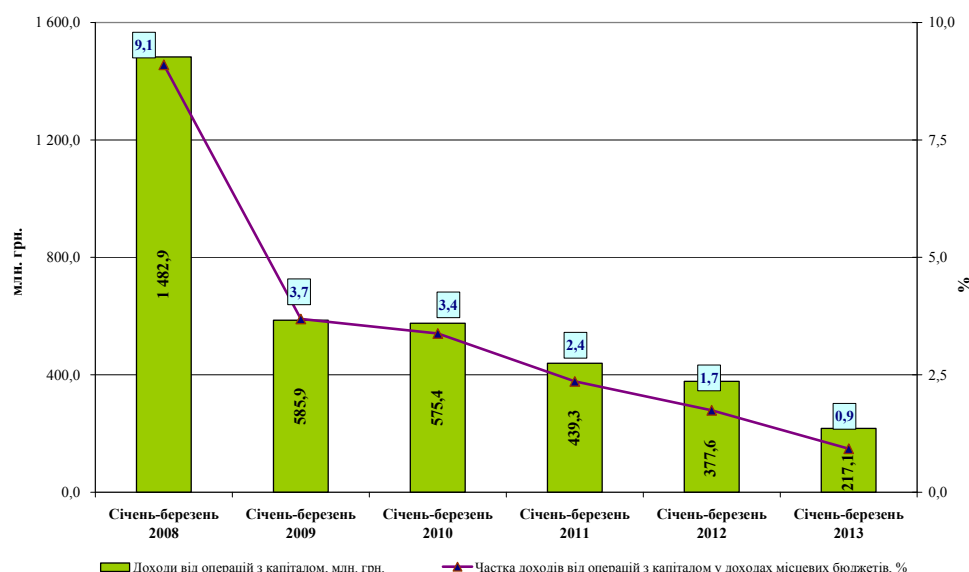
Найбільшою за обсягом статтею неподаткових надходжень до місцевих бюджетів, як традиційно вже склалося, є **власні надходження бюджетних установ**. Їх обсяг становив 2,0 млрд. грн., що на 65,0 млн. грн., або на 3,4 %, більше аналогічного показника минулого року.

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

У I кварталі 2013 року продовжилося скорочення обсягу **доходів від операцій з капіталом**. Вони становили 217,1 млн. грн., що на 42,5 % менше, ніж у 2012 році. Це призвело до зменшення частки доходів від операцій з капіталом у доходах місцевих бюджетів на 0,8 в. п. до 0,9 % (див. діаграму 3.4.10).

Діаграма 3.4.10

Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – березень 2008–2013 років

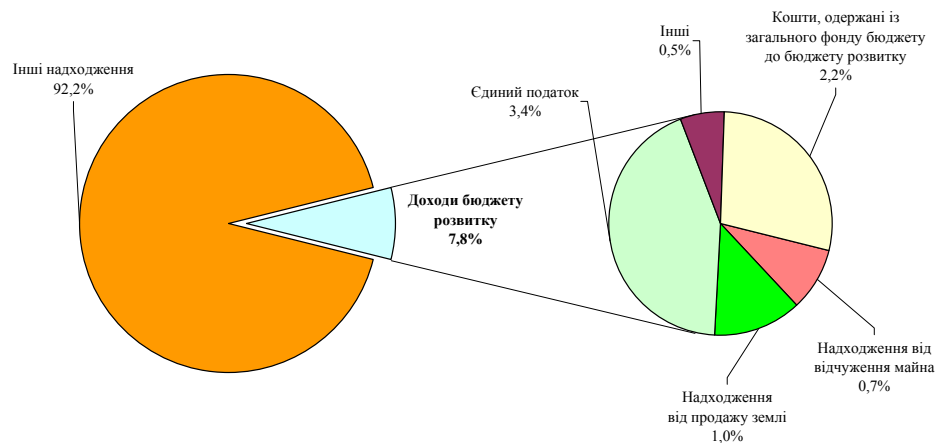
Основною причиною такого скорочення стало зменшення на 49,9 % надходжень коштів від продажу землі.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Доходи бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) за I квартал 2013 року склали 2,5 млрд. грн., що на 46,3 % більше від показника минулого року. У січні – березні 2013 року відбулося зростання частки цих доходів у загальній структурі доходів місцевих бюджетів до 10,6 %, що більше за аналогічний показник 2012 року на 2,8 в. п. (див. діаграми 3.4.11 і 3.4.12).

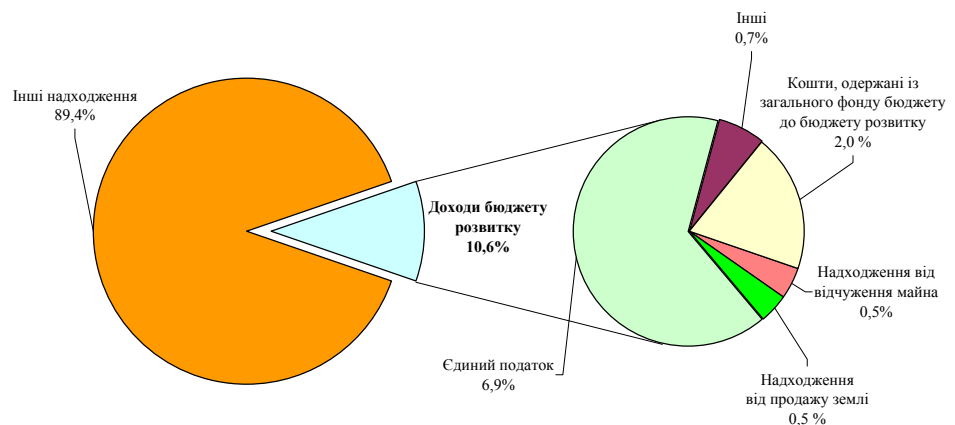
Діаграма 3.4.11

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – березень 2012 року**

Діаграма 3.4.12

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – березень 2013 року**

Відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, з 1 січня 2011 року надходження від справляння єдиного податку зараховуються до бюджету розвитку. За результатами I кварталу 2013 року ці надходження стали основним дохідним джерелом – 65,2 % усіх доходів бюджету розвитку.

Другим основним джерелом доходів були кошти, одержані з загального фонду бюджету, – 482,4 млн. грн., або 19,5 %.

Надходження від інших видів доходів склали 6,6 % усіх доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів, у тому числі:

- доходи від операцій з кредитування та надання гарантій – 0,3 млн. грн., або 0,01 %;
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів – 48,7 млн. грн., або 1,99 %;
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (запроваджено з 1 січня 2012 року) – 115,2 млн. грн., або 4,6 %.

Крім того, до бюджету розвитку включаються надходження від продажу землі (108,3 млн. грн., або 4,4 %) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (107,0 млн. грн., або 4,3 %).

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 50,9 млрд. грн., що більше відповідного показника 2012 року на 7,7 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 50,5 млрд. грн., що більше показника попереднього року на 7,6 %. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2013 рік, становив 22,5 %, у тому числі за видатками загального фонду – 23,6 %, спеціального фонду – 15,3 %.

Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.2.

Таблиця 3.4.2

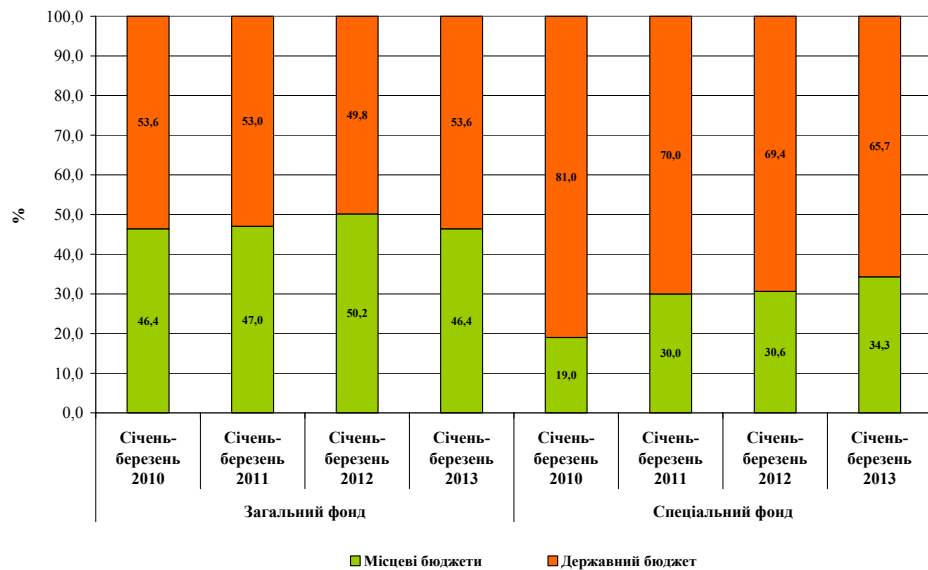
Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – березень 2011–2013 років

Видатки	Факт за січень – березень 2011 року	Факт за січень – березень 2012 року	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	Затверджено місцевими радами на 2013 рік	Факт за січень – березень 2013 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	37 959,8	46 941,2	218 852,9	224 191,9	50 510,4	23,1	22,5
– загальний фонд	34 815,0	42 657,8	197 470,7	196 201,4	46 216,3	23,4	23,6
– спеціальний фонд	3 144,8	4 283,4	21 382,2	27 990,5	4 294,2	20,1	15,3

Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 45,1 %, що на 2,4 в. п. менше, ніж аналогічний показник 2012 року. У тому числі, частка видатків загального фонду порівняно з відповідним періодом попереднього року зменшилася на 3,8 в. п. і склала 46,4 %, частка видатків спеціального фонду зросла на 3,7 в. п. до 34,3 % (див. діаграму 3.4.13).

Діаграма 3.4.13

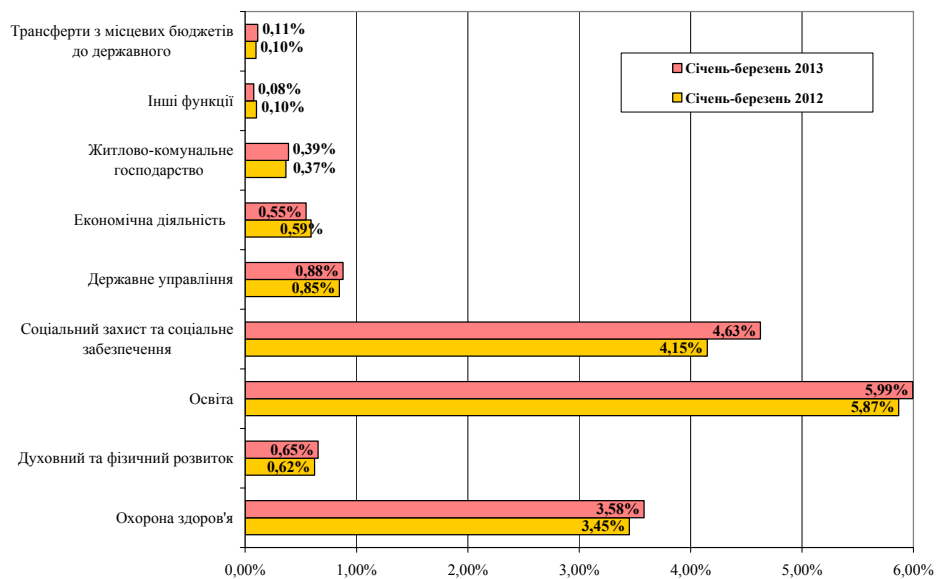
Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2010–2013 років

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України¹⁰ за даними I кварталу 2013 року становить 16,75 %, що на 0,75 в. п. більше за відповідний показник попереднього року. Зменшення цього показника спостерігається за видатками на економічну діяльність на 0,04 в. п. та за видатками на інші функції на 0,02 в. п. (див. діаграму 3.4.14). Найбільше зростання частки відбулося за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення, охорону здоров'я й освіту (+0,48 в. п., +0,13 в. п. та +0,02 відповідно).

Діаграма 3.4.14

Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – березень 2012–2013 років

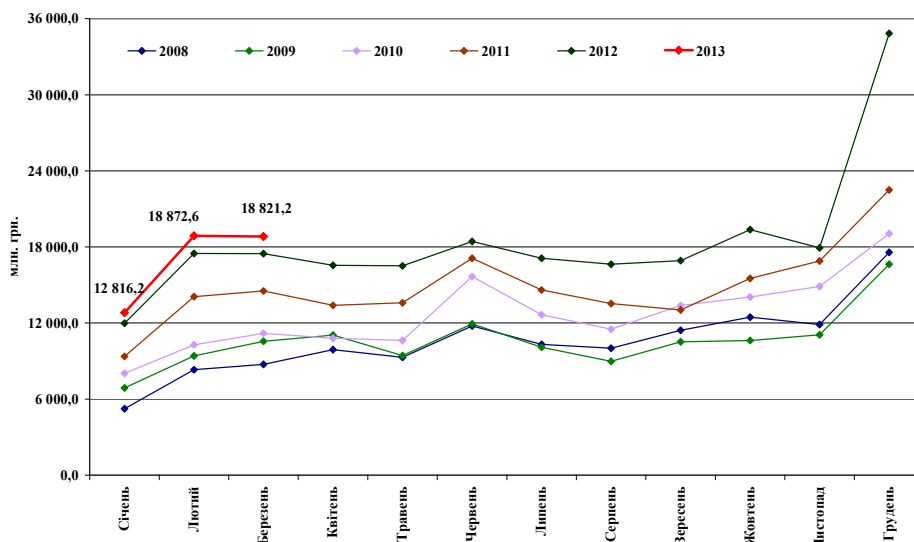

¹⁰ Частка місцевих бюджетів у ВВП.

Характер щомісячної зміни обсягів видатків місцевих бюджетів у цілому був подібний до минулорічної динаміки (див. графік 3.4.2). Водночас спостерігалися нижчі темпи зростання видатків. Зазначене пов'язано як із нижчими темпами зростання річного обсягу видатків (на 101,3 % порівняно із 124,1 % у минулому році), так і з нижчим рівнем виконання видатків.

Графік 3.4.2

Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2008–2013 роки

ЗАГАЛЬНИЙ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив 46,2 млрд. грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 8,3 %. Виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, становить 23,6 %, що на 0,9 в.п. нижче минулорічного показника.

Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі 4,3 млрд. грн., що на 0,3 % більше, ніж аналогічний показник попереднього року. Рівень виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, склав 15,3 %, що на 3,5 в. п. менше січня – березня 2012 року.

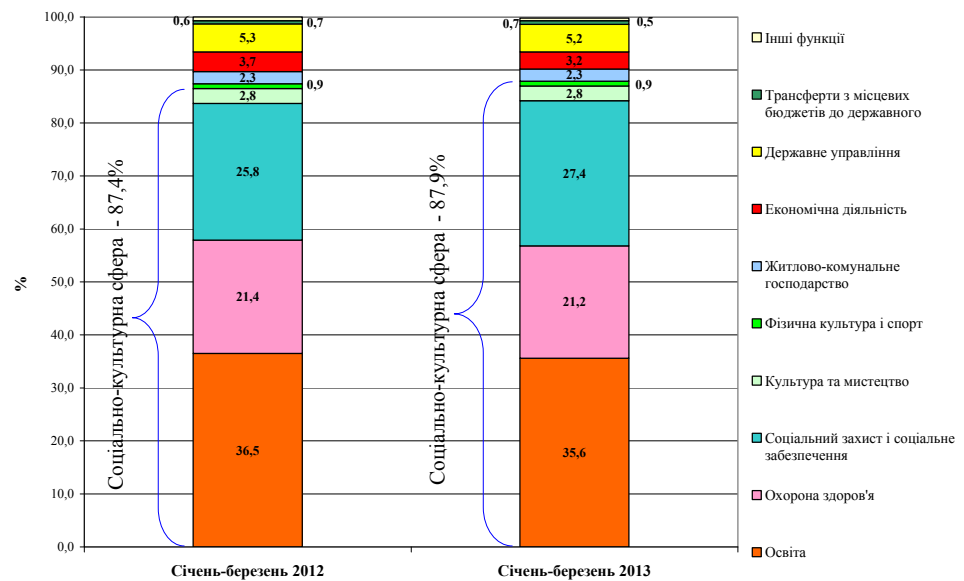
СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі видатків місцевих бюджетів складала 87,9 %, що на 0,5 в. п. більше рівня відповідного періоду попереднього року (див. діаграму 3.4.15).

У структурі видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією найбільші зміни відбулися за видатками на соціальний захист і соціальне забезпечення. Так, їх частка зросла на 1,6 в. п. і склала 27,4 %. Зазначимо, що таке збільшення відбулося завдяки збільшенню субвенцій соціального спрямування темпами вищими, ніж інших між бюджетних трансфертів.

Діаграма 3.4.15

Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – березень 2012–2013 років

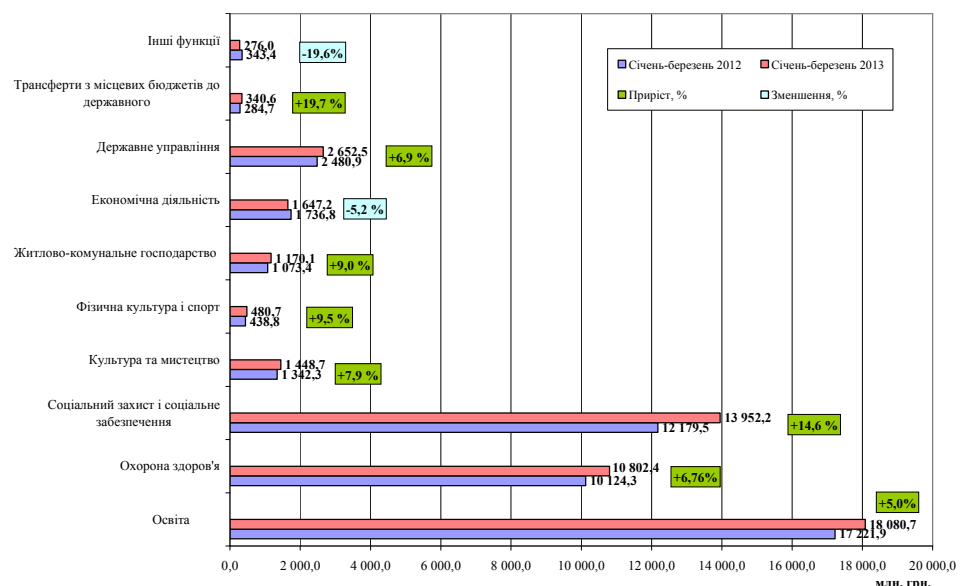
Частки видатків на освіту та на економічну діяльність зменшилися на 0,9 в. п. та на 0,5 в. п. відповідно. Крім того, відбулося скорочення на 0,2 в. п. часток на охорону здоров'я та інші функції.

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився майже на 8,4 % і склав 44,8 млрд. грн.

Серед них найбільшими є видатки на освіту – 18,1 млрд. грн. (або 35,6 % від усіх видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення - майже 14,0 млрд. грн. (або 27,4 %), на охорону здоров'я – 10,8 млрд. грн. (або 21,2 %) (див. діаграму 3.4.16).

Діаграма 3.4.16

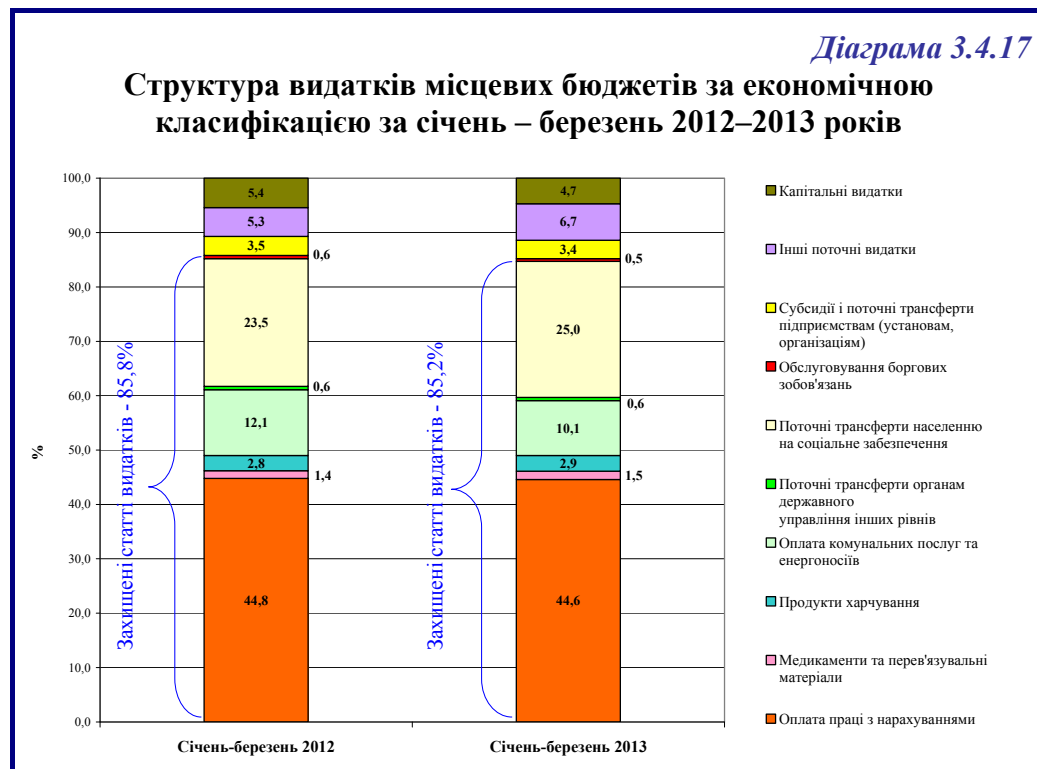
Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – березень 2012–2013 років

Видатки на державне управління профінансовано у сумі 2,7 млрд. грн., що на 6,9 % більше, ніж за січень – березень 2012 року. При цьому їх частка у структурі видатків місцевих бюджетів залишилась на минулорічному рівні та становила 5,2 %.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації 85,2 % усіх видатків місцевих бюджетів припадало на захищені статті, що менше за відповідний показник 2012 року на 0,3 в. п. (див. діаграму 3.4.17).

Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями традиційно є найбільшою серед усіх видатків місцевих бюджетів. Порівняно з минулим роком вона майже не змінилася і становила 44,6 % (у 2012 році – 44,8 %). При цьому обсяги цих видатків зросли на 1,5 млрд. грн., або на 7,3 %, та склали 26,7 млрд. грн.

Наступна за обсягом частка видатків місцевих бюджетів припадає на поточні трансфери населенню на соціальне забезпечення: 25,0 %, що на 1,5 в. п. більше, ніж у минулому році.

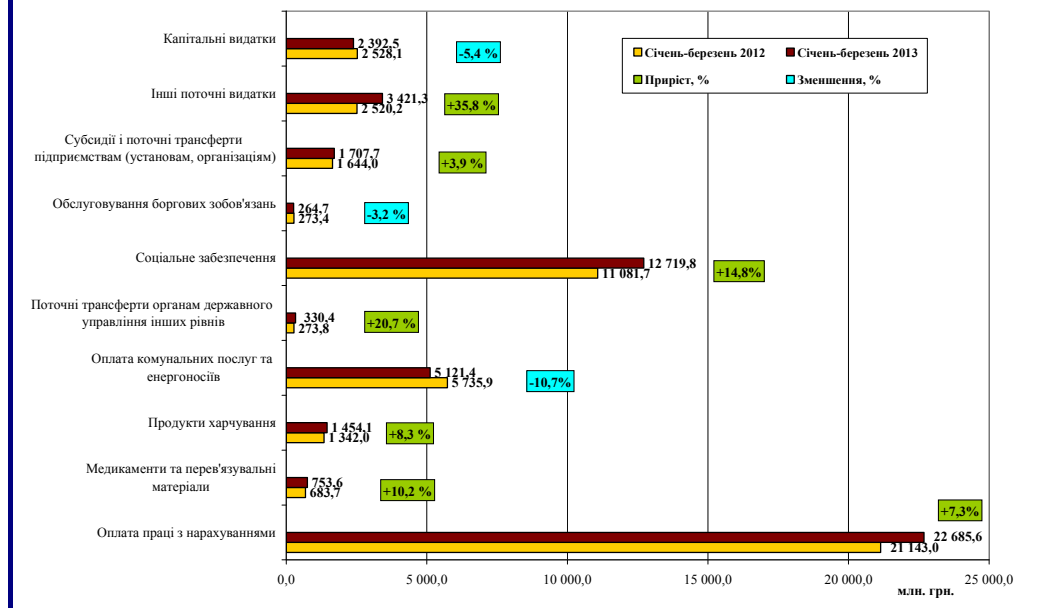
Ще за одними з вагомих видатків місцевих бюджетів – оплата комунальних послуг та енергоносіїв – частка дещо зменшилася: до 10,1 %, або на 2,0 в.п.

У цілому позитивним фактом є деяке зменшення частки захищених статей видатків: на 0,5 в.п. до 85,2 %. Водночас збільшилася частка інших поточних видатків на 1,4 в.п. до 6,7 %. Частка ж капітальних видатків зменшилася на 0,7 в.п. до 4,7 %. Зазначене пов'язано з тим, що поряд з зростанням поточних видатків обсяг капітальних видатків зменшився на 0,1 млрд. грн., або на 5,4 %, і склав 2,4 млрд. грн. (див. діаграму 3.4.18).

Поточні видатки місцевих бюджетів у цілому становили понад 48,5 млрд. грн., що на 8,4 % більше, ніж за 2012 рік.

Діаграма 3.4.18

Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2012–2013 років

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у I кварталі 2013 року було перераховано 26,3 млрд. грн. міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів, що становить 22,1 % річного плану. З них до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 23,2 % річного плану. До спеціального фонду надійшло 6,8 % від запланованого на рік обсягу.

Стан перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих, характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.3.

Таблиця 3.4.3

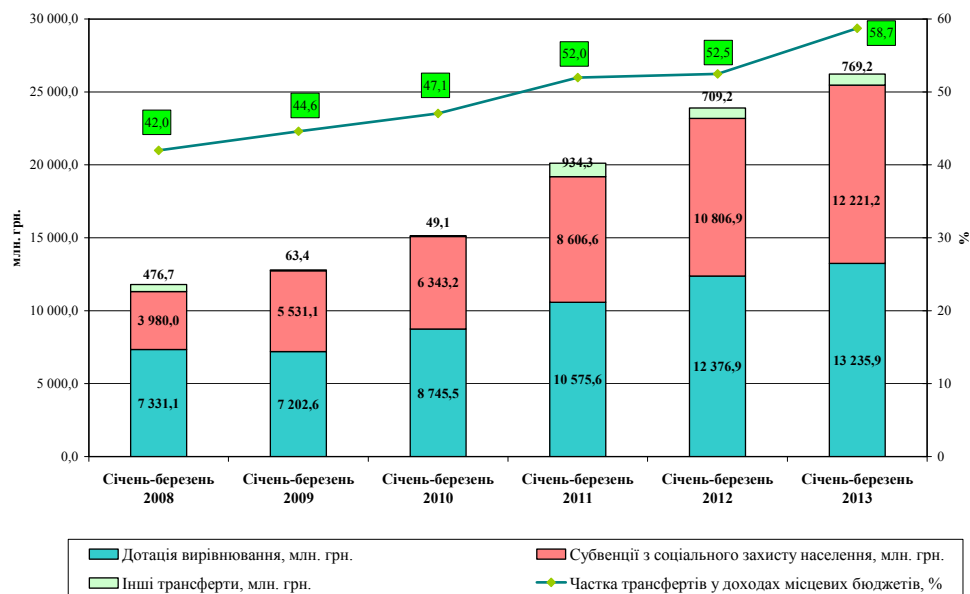
Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2011–2013 років

Міжбюджетні трансферти	Факт за січень – березень 2011 року	Факт за січень – березень 2012 року	План на 2013 рік	Факт за січень – березень 2013 року	Виконання плану, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	20 145,9	23 893,0	118 590,8	26 264,7	22,1
– загальний фонд	19 633,6	23 342,6	110 759,3	25 735,5	23,2
– спеціальний фонд	512,3	550,4	7 831,4	529,2	6,8

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів становила 58,7 %, що на 6,2 в. п. більше, ніж відповідний показник попереднього року (див. діаграму 3.4.19).

Діаграма 3.4.19

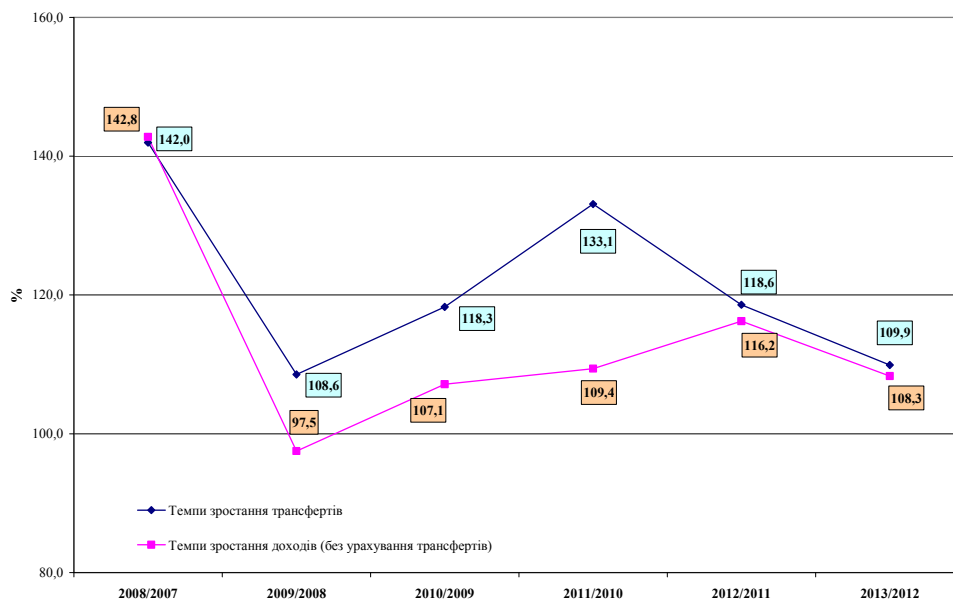
Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років

Приріст обсягів міжбюджетних трансфертів порівняно з попереднім роком склав 9,9 %. Зауважимо, що їх зростання відбувалося вищими темпами, ніж доходів місцевих бюджетів. (див. графік 3.4.3).

Графік 3.4.3

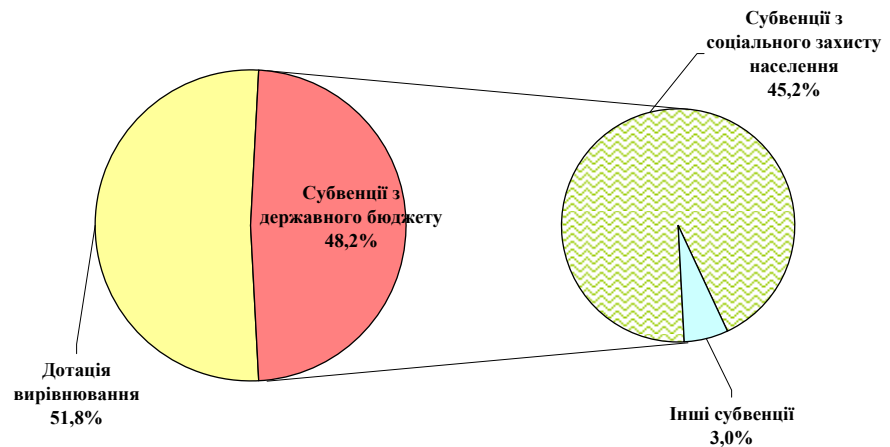
Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2013 років

Традиційно у структурі трансфертів найбільшу частку – 50,4 % – складає дотація вирівнювання (у січні – березні 2012 року вона становила 51,8 %). Порівняно з минулорічним показником ця частка зменшилась на 1,4 в.п., водночас частка субвенцій соціального спрямування зросла на 1,3 в. п. і становила 46,5 % (див. діаграми 3.4.20 та 3.4.21).

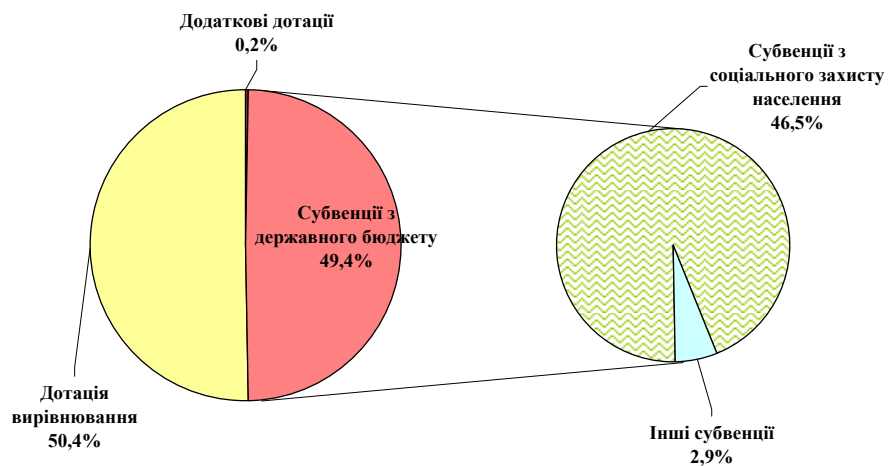
Діаграма 3.4.20

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2012 року

Діаграма 3.4.21

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2013 року

ДОТАЦІЯ ВИРІВНЮВАННЯ

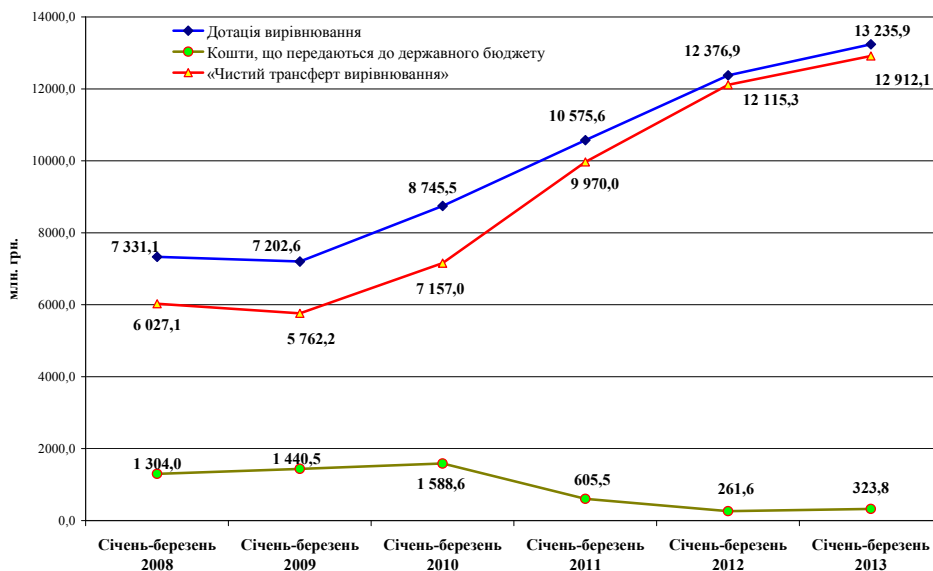
Дотація вирівнювання була перерахована в обсязі 13,2 млрд. грн., що становить 23,3 % річного плану, відповідний показник за січень – березень 2012 року складав 12,4 млрд. грн., або 24,0 % річного плану. (див. графік 3.4.4).

Поряд з цим мало місце збільшення на 12,4 % обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету. Таким чином,

чистий трансферт вирівнювання¹¹ склав понад 12,9 млрд. грн. (див. графік 3.4.4), що на 6,6 % більше, ніж відповідний показник минулого року.

Графік 3.4.4

Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – березень 2008–2013 років

ІНШІ ДОТАЦІЇ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» передбачено перерахування п'яти додаткових дотацій з державного бюджету до місцевих, профінансовано з яких лише два:

- на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів (річний план складає 1,0 млрд. грн.);
- на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів унаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та суб'єктам літакобудування (річний план складає 147,9 млн. грн.);
- на компенсацію втрат доходів унаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт. Гвардійське Сімферопольського району (річний план складає 119,4 млн. грн.), профінансовано 29,9 млн. грн., або 25,0%;
- на здійснення повноважень, встановлених Законом України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (річний план складає 34,1 млн. грн.), профінансовано 8,5 млн. грн., або 25,0%.
- міському бюджету міста Славутича на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста (річний план складає 10,0 млн. грн.).

¹¹ Чистий трансферт вирівнювання – різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передаються до державного бюджету.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Субвенції соціального спрямування за січень – березень 2013 року були перераховані в обсязі 12,2 млрд. грн., у т. ч.:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям – 9,4 млрд. грн., що становить 23,5 % від плану на рік;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 2,2 млрд. грн., або 30,2 % річного плану;
- субвенція на надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот), на компенсацію втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального і на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян – 399,9 млн. грн., або 19,6 % річного плану;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 68,4 млн. грн., або 8,2 % річного плану;
- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» – 108,6 млн. грн., або 22,3 % річного плану.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Крім субвенцій соціального спрямування, на 2013 рік передбачено надання місцевим бюджетам 23-х видів інших субвенцій (див. Додаток Б). У цілому їх профінансовано в обсязі 769,2 млн. грн., або 7,2 % від плану на рік.

Стовідсотково профінансовано субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводитиметься чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році.

Також найбільшими показниками виконання річного плану характеризувалися такі субвенції:

- на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, – 73,1 % річного плану;

- обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у місті Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб з території Свято-Успенської Почаївської Лаври – 38,5 % річного плану;
- на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження – 27,7 % річного плану;
- на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води – 25,0 % річного плану.

Вісім із 23 запланованих субвенцій профінансовано не було.

До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 340,6 млн. грн. **міжбюджетних трансфертів**, що на 19,6 % більше за відповідний показник попереднього року.

Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету, становили 323,8 млн. грн., або 20,4 % від запланованого показника на рік.

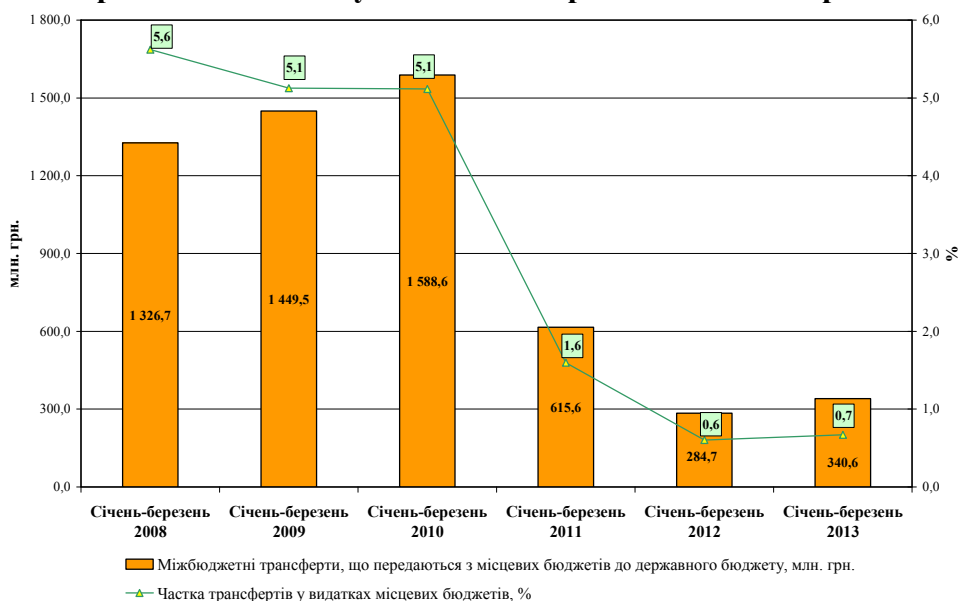
Крім того, до складу міжбюджетних трансфертів, що надаються з місцевих бюджетів, входять субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Такі субвенції перераховано в обсязі 16,9 млн. грн., що майже у 1,4 раза більше, ніж за I квартал 2012 року.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2012 року збільшився на 55,9 млн. грн. і склав 0,7 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. діаграму 3.4.22).

ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

Діаграма 3.4.22

Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – березень 2008–2013 років

**Видатки державного бюджету за січень-березень 2010-2012 років
за програмною класифікацією**

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2011			Січень-березень 2012			Січень-березень 2013		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство внутрішніх справ України	13 604,0	2 930,1	21,5	14 570,7	3 060,0	21,0	16 171,47	3 421,60	21,2
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	7 274,4	1 647,5	22,6	9 230,3	2 222,6	24,1	9 919,59	3 430,43	34,6
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	896,3	113,6	12,7	1 149,3	48,0	4,2	1 051,0	99,3	9,4
Гірничо-рятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	384,3	62,5	16,3	417,6	84,5	20,2	434,2	99,7	23,0
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості продукції, у тому числі забезпечення гарантійних зобов'язань по поверненню бюджетних позик	4 974,2	1 443,4	29,0	6 601,9	2 078,1	31,5	7 801,8	3 202,3	41,0
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (включаючи загальнодержавні видатки)	1 509,0	63,2	4,2	2 681,7	261,2	9,7	2 186,1	231,3	10,6
Міністерство закордонних справ України	1 112,5	195,5	17,6	1 306,8	203,8	15,6	1 120,7	245,4	21,9
Міністерство культури України (включаючи загальнодержавні видатки)	1 830,0	365,8	20,0	2 291,6	447,2	19,5	2 532,6	532,3	21,0
Державне агентство лісових ресурсів України	693,5	131,6	19,0	657,2	117,8	17,9	696,7	130,8	18,8
Міністерство оборони України	13 748,8	2 464,6	17,9	16 404,4	2 539,6	15,5	15 327,1	2 696,2	17,6
Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ	8 976,3	1 888,5	21,0	11 918,5	2 124,9	17,8	11 848,0	2 263,8	19,1
Підготовка військових фахівців у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, підвищення кваліфікації та перепідготовка військових фахівців і державних службовців, початкова військова підготовка молоді	742,2	167,0	22,5	878,4	172,6	19,6	938,4	191,0	20,4
Розвиток озброєння та військової техніки Збройних Сил України	363,7	2,7	0,7	1 479,8	0,8	0,1	919,0	1,6	0,2
Будівництво (придбання) службового житла для військовослужбовців Збройних Сил України	534,7	4,7	0,9	500,0	0,7	0,1	12,0	0,0	0,0
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (включаючи загальнодержавні видатки)	20 542,3	4 510,6	22,0	23 532,0	5 361,0	22,8	25 590,2	5 640,7	22,0
Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах, професійно-технічних навчальних закладах соціальної реабілітації та адаптації, інших навчальних закладах, підготовка молодших спеціалістів у вищих професійно-технічних навчальних закладах, центрах професійно-технічної освіти, їх методичне забезпечення	939,8	212,5	22,6	1 194,9	267,8	22,4	1 426,5	338,9	23,8
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації	2 763,8	633,0	22,9	3 421,5	792,7	23,2	3 688,3	853,3	23,1
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	11 735,1	2 796,9	23,8	15 074,9	3 745,9	24,8	16 546,4	3 807,9	23,0
Міністерство охорони здоров'я України (включаючи загальнодержавні видатки)	7 932,3	1 215,2	15,3	10 085,3	1 459,8	14,5	9 973,8	1 540,1	15,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2011			Січень-березень 2012			Січень-березень 2013		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Підготовка та підвищення кваліфікації медичних і фармацевтичних, наукових і науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	1 576,2	350,0	22,2	1 813,9	441,9	24,4	2 189,2	490,2	22,4
Спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я	640,6	132,4	20,7	966,7	197,1	20,4	1 091,7	227,2	20,8
Державний санітарно-епідеміологічний нагляд і дезінфекційні заходи	1 737,9	394,2	22,7	1 961,8	443,7	22,6	0,8	0,6	83,9
Міністерство екології і природних ресурсів України	2 975,1	324,2	10,9	3 295,3	464,8	14,1	4 216,9	559,1	13,3
Міністерство соціальної політики України (включаючи загальнодержавні видатки)	62 611,1	15 098,2	24,1	63 136,3	15 057,7	23,8	89 126,5	21 655,9	24,3
Фонд соціального захисту інвалідів	713,1	48,8	6,8	930,6	55,4	6,0	887,5	122,6	13,8
Пенсійний фонд України	58 289,0	14 405,2	24,7	57 534,3	14 218,2	24,7	83 233,6	20 808,4	25,0
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (включаючи загальнодержавні видатки)	1 070,3	78,6	7,3	1 369,8	101,0	7,4	6 732,2	113,0	1,7
Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	103,3	25,4	24,6	111,0	27,7	25,0	111,0	12,5	11,3
Міністерство аграрної політики та продовольства України	10 273,8	1 287,0	12,5	10 613,4	1 464,6	13,8	8 520,0	1 597,1	18,7
Здійснення фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення короткострокових кредитів та середньострокових кредитів	531,4	0,0	0,0	0,0	0,0				
Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації (КПКВК 2801080 та 2801100)	2 072,1	451,8	21,8	2 837,3	630,2	22,2	2 534,6	519,3	20,5
Заходи по боротьбі з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин, запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин	20,0	1,0	5,0	34,0	0,5	1,5	25,5	0,0	0,0
Державна підтримка галузі тваринництва	20 030,0	0,0	0,0	732,0	0,0	0,0	650,0	94,9	14,6
Міністерство інфраструктури України	2 164,2	422,2	19,5	8 311,3	1 258,6	15,1	1 538,5	345,2	22,4
Державна автотранспортна служба України (включаючи загальнодержавні видатки)	12 738,2	2 738,8	21,5	13 009,9	3 747,6	28,8	15 953,3	2 955,3	18,5
Розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування	4 180,9	1 133,8	27,1	5 038,8	2 268,4	45,0	5 143,2	1 166,3	22,7
Виконання боргових зобов'язань за кредитами, отриманими під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	7 034,6	1 138,4	16,2	5 747,6	990,8	17,2	8 408,3	1 344,4	16,0
Міністерство надзвичайних ситуацій України (включаючи загальнодержавні видатки)	4 406,5	953,6	21,6	5 823,5	1 091,2	18,7	5 713,4	1 181,2	20,7
Міністерство фінансів України (включаючи загальнодержавні видатки)	119 710,2	26 082,4	21,8	139 493,8	30 645,0	22,0	158 960,8	33 816,9	21,3
Міністерство фінансів України	32 823,1	6 481,3	19,7	38 812,4	7 373,4	19,0	43 168,4	8 326,9	19,3
Обслуговування державного боргу	23 001,6	4 620,5	20,1	29 582,9	5 375,5	18,2	34 966,5	6 715,5	19,2

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2011			Січень-березень 2012			Січень-березень 2013		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки), у т. ч. міжбюджетні трансферти	86 887,1	19 601,1	22,6	100 687,4	23 271,6	23,1	115 792,4	25 490,1	22,0
Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та додаткові дотації	43 583,3	10 575,6	24,3	51 650,0	12 376,9	24,0	55 695,4	13 235,9	23,8
Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України	940,9	17,6	1,9	1 000,0	0,0	0,0	587,3	0,0	0,0
Служба безпеки України	2 949,7	423,8	14,4	3 351,8	822,3	24,5	3 498,5	772,4	22,1
Інші головні розпорядники бюджетних коштів	37 441,7	5 758,1	15,4	31 855,9	5 625,6	17,7	38 257,5	6 992,3	18,3
Усього	324 567,6	66 691,0	20,5	360 996,1	75 951,5	21,0	416 035,7	87 857,1	21,1

Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам

(тис. грн.)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів з реформування системи надання адміністративних послуг	21 020,70	0,00	0,00	0,00	21 020,70	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	14 337,00	3 584,40	0,00	0,00	14 337,00	3 584,40
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високовартісного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання	60 000,00	9 676,50	0,00	0,00	60 000,00	9 676,50
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Київської міської клінічної лікарні "Київський міський центр серця"	37 000,00	5 967,00	0,00	0,00	37 000,00	5 967,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Славутича на виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві міста Славутича	7 400,00	0,00	0,00	0,00	7 400,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування частини відсоткових ставок по залучених кредитах на оновлення парку автобусів та тролейбусів приймаючих міст по підготовці до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	42 000,00	10 128,39	0,00	0,00	42 000,00	10 128,39
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводиться чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році	35 780,10	35 780,10	0,00	0,00	35 780,10	35 780,10
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги	323 115,10	52 109,70	0,00	0,00	323 115,10	52 109,70
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на проведення консервації та сучасної музеєфікації, завершення археологічних досліджень Старокиївської гори із залишками фундаменту Десятинної церкви території пам'ятки археології національного значення "Дитинець стародавнього Києва VIII - X ст. з фундаментом Десятинної церкви X ст.	40 000,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	200 000,00	32 254,50	0,00	0,00	200 000,00	32 254,50
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у м. Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб з території Свято-Успенської Почаївської Лаври	15 600,00	6 000,00	0,00	0,00	15 600,00	6 000,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	0,00	0,00	2 390 850,00	442 248,32	2 390 850,00	442 248,32
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 336 957,00	30 200,10	0,00	0,00	1 336 957,00	30 200,10
Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України	43 653,50	21 826,80	37 477,50	37 477,50	81 131,00	59 304,30
Субвенція з державного бюджету районному бюджету Шацького району Волинської області на будівництво та капітальний ремонт доріг Шацьк - Світязь - Залісся - Пульмо - Шацьк	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на часткове відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою	191 636,30	30 905,70	0,00	0,00	191 636,30	30 905,70
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	0,00	0,00	178 506,00	49 478,10	178 506,00	49 478,10

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, 120-річчя від дня народження Олександра Довженка, заходів з вшанування пам'яті у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії	25 000,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на капітальний ремонт систем централізованого водопостачання та водовідведення	440 000,00	0,00	0,00	0,00	440 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування	0,00	0,00	5 125 600,00	0,00	5 125 600,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	19 000,00	0,00	0,00	0,00	19 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Центру ядерної медицини Київського міського клінічного онкологічного центру	10 000,00	1 612,80	0,00	0,00	10 000,00	1 612,80
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Дніпропетровська на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську	0,00	0,00	99 000,00	0,00	99 000,00	0,00
Усього субвенцій	2 862 499,7	240 046,0	7 831 433,5	529 203,9	10 693 933,2	769 249,9